

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA I GMINY GRYFINO ZA LATA 2018-2019

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

Gryfino 2020

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Okres Sprawozdawczy.....	4
1.3. Źródła danych	4
1.4. Autorzy sprawozdania	4
1.5. Zakres opracowania.....	5
2. Charakterystyka Gminy	5
2.1. Położenie	5
2.2. Komunikacja.....	7
2.3. Demografia.....	8
2.4. Energetyka, sieć gazowa, ciepłownicza.....	11
2.5. Klimat.....	12
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino	12
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	51
5. Ocena systemu monitoringu	51
5.1. Ochrona powietrza	58
5.2. Zagrożenia hałasem.....	60
5.3. Pola elektromagnetyczne	61
5.4. Gospodarowanie wodami.....	61
5.4.1. Wody powierzchniowe.....	61
5.4.2. Wody podziemne	63
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	66
5.6. Zasoby geologiczne	66
5.7. Gleby.....	67
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	68
5.9. Zasoby przyrodnicze	71
5.10. Edukacja ekologiczna	75
6. Podsumowanie.....	80
Spis tabel	81
Spis rysunków	81

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów są one przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres Sprawozdawczy

Niniejszy *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023* sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w *Programie*, określonych dla Gminy Gryfino. Raport obejmuje okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Miasta w Gryfinie, Starostwa Powiatowego w Gryfinie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Głównego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu, Generalnej i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, Nadleśnictwa Gryfino, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, Ośrodka Sportu i Rekreacji w Gryfinie, Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Gryfinie, Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Szczecinie, PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra, Polskiej Spółki Gazownictwa oraz przedsiębiorstw działających na terenie gminy Gryfino.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr Adam Gawron.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka Gminy Gryfino
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka Gminy

2.1. Położenie

Gmina Gryfino jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie gryfińskim. Gmina od północy graniczy z miastem Szczecin oraz z gminą Stare Czarnowo, od wschodu z położoną administracyjnie w powiecie pyrzyckim gminą Bielice, od południa z gminą Banie, od strony południowo-zachodniej z gminą Widuchowa, natomiast z zachodu z Republiką Federalną Niemiec. Zgodnie z podziałem fizykogeograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego gmina Gryfino leży w obrębie megaregionu Pozaalpejskiej Europy Środkowej, w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pobrzeża Południowobałtyckie, makroregionie Pobrzeże Szczecińskie, w obrębie mezoregionów Dolina Dolnej Odry (zachodnia część gminy) i Równina Wełtyńska (wschodnie tereny gminy).

źródło: administracja.mswia.gov.pl

Rysunek 1. Gmina Gryfino na tle powiatu

W skład gminy Gryfino wchodzi miasto Gryfino, 28 sołectw: Bartkowo, Borzym, Chlebowo, Chwarstnica, Czepino, Daleszewo, Dołgie, Drzenin, Gardno, Krajnik, Krzypnica, Mielenko Gryfińskie, Nowe Czarnowo, Parsówek, Pniewo, Radziszewo, Sobiemyśl, Sobieradz, Stare Brynki, Steklino, Steklno, Weltyń, Wirów, Włodkowice, Wysoka Gryfińska, Żabnica, Żórawie i Żórawki oraz 12 miejscowości nieposiadających statusu sołectwa: Ciosna, Dębce, Gajki, Nowe Brynki, Osuch, Pastuszka, Raczki, Radziszewko, Skrzynice, Śremsko, Wirówek i Zaborze.

źródło: www.google.pl

Rysunek 2. Plan gminy Gryfino

Gmina stanowi rozwinięty ośrodek gospodarczy. W okolicy miejscowości Gardno znajduje się Regionalny Park Przemysłowy obejmujący powierzchnię 160 ha terenów przemysłowych, z czego 55 ha należą do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

2.2. Komunikacja

Gmina jest korzystnie położona pod względem komunikacyjnym. Przez jej teren przebiega kilka ważnych traktów:

- droga ekspresowa S3 relacji Świnoujście – Goleniów – A6 (Rześnia) – A6 (Szczecin) – Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra – A4 (Legnica) – Bolków –

Lubawka – granica państwa (Praga), będąca częścią europejskiej trasy E65 łączącej szwedzkie miast Malmo z miejscowością Chania na greckiej wyspie Kreta. Długość drogi na terenie gminy wynosi 18,1 km,

- droga krajowa nr 31 relacji Szczecin – Gryfino – Chojna – Sarbinowo – Kostrzyn – Słubice o przebiegu 19,1 km granicach gminy. Droga łączy się z autostradą A6,
- Autostrada A6 relacji Berlin (granica państwa) – S6 Kołbaskowo – Szczecin – S3 Rzęsnica. Droga przebiega przez miejscowość Radziszewo na długości 1,5 km,
- droga wojewódzka nr 120 relacji granica państwa – Gryfino – Stare Czarnowo – Kołbacz – Kobylanka – Motanec,
- droga wojewódzka nr 121 relacji Pniewo – Banie.

Długość dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy wynosi ok. 22 km. Sieć drogowej infrastruktury uzupełniają drogi powiatowe i gminne o łącznej długości około 182 km. Ponadto przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław – Szczecin.

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2019 r. gminę Gryfino zamieszkiwało 31 827 osób, z czego 15 557 stanowili mężczyźni, natomiast 16 270 kobiety. W mieście zamieszkiwało 21 167 osób, co stanowi 66,51% ogółu ludności. Powierzchnia gminy Gryfino wynosi 254 km² co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 125 os/km².

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2019 r.)

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość
Liczba ludności (ogółem)	osoba	31 827
Liczba mężczyzn	osoba	15 557
Liczba kobiet	osoba	16 270
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-103
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	-	-3,2
Saldo migracji zagranicznych	osoba	4
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	-	0,13
Przyrost naturalny ogółem	osoba	-76
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	17,7
W wieku produkcyjnym	%	59,7
W wieku poprodukcyjnym	%	22,6

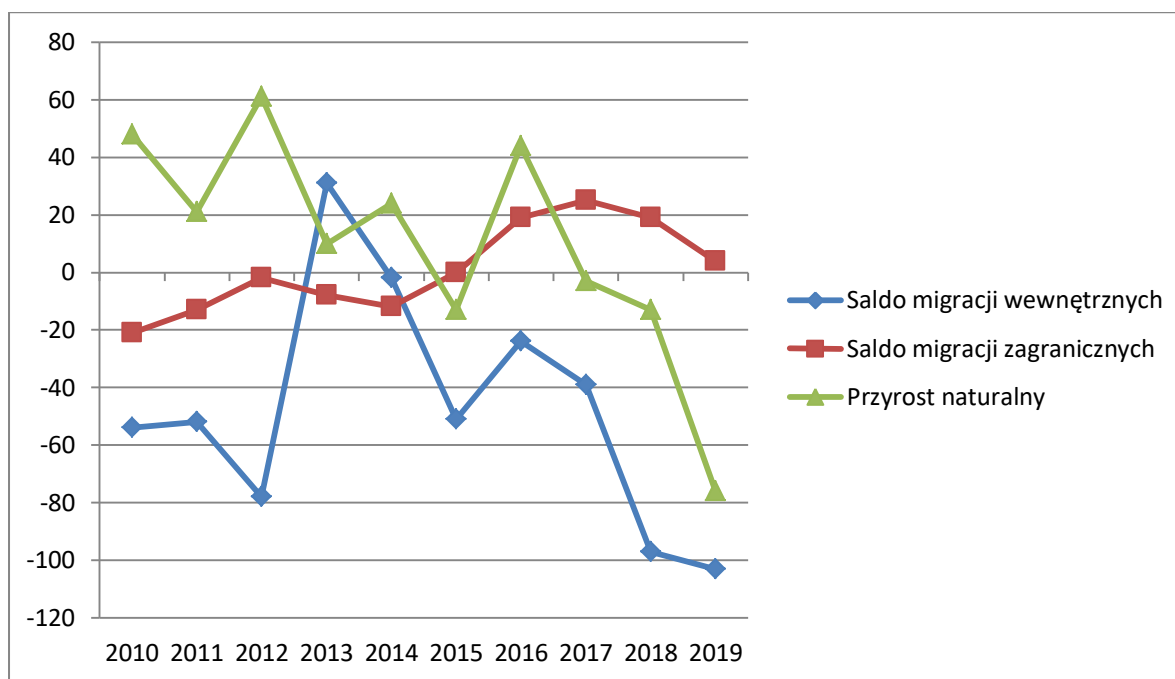
źródło: GUS

Tabela 2. Liczba ludności gminy Gryfino w latach 2010-2019

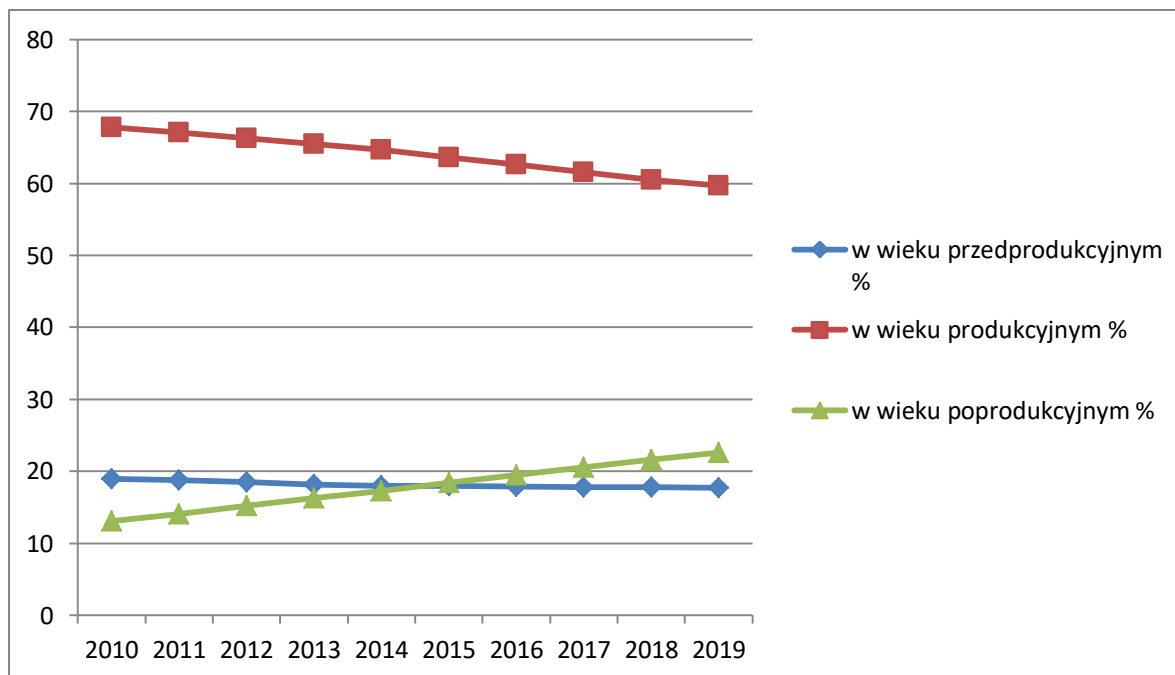
Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
2010	15 923	16 265	32 188
2011	15 879	16 265	32 144
2012	15 879	16 298	32 177
2013	15 814	16 333	32 147
2014	15 836	16 342	32 178
2015	15 751	16 366	32 117
2016	15 771	16 421	32 192
2017	15 723	16 393	32 116
2018	15 665	16 360	32 025
2019	15 557	16 270	31 827

źródło: GUS

źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 3. Procesy demograficzne w gminie Gryfino

źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Z powyższych zestawień wynika, że stan liczby mieszkańców wykazuje nieregularne tendencje wzrostu i spadku, z tym, że od 2017 r. występuje ubytek ludności. Wpływ na taką sytuację mają utrzymujące się na ujemnym poziomie saldo migracji oraz występujący od 3 lat ujemny przyrost naturalny. Zaobserwować można także wystąpienie procesu starzenia się społeczeństwa, przejawiającego się w zmniejszającej się populacji osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wzrastającej dynamicznie liczbie osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Gryfino zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Gryfino

Wskaźnik	Jednostka miary	2017	2018	2019
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
Ogółem	osoba	633	493	318
Mężczyźni	osoba	194	153	114
Kobiety	osoba	439	340	204
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
Ogółem	%	3,2	2,5	1,7
Mężczyźni	%	1,8	1,5	1,1
Kobiety	%	4,8	3,8	2,3

źródło: GUS

2.4. Energetyka, sieć gazowa, ciepłownicza

Informacje na temat systemu energetycznego obowiązującego na terenie gminy Gryfino zostały przedstawione w poniższej tabeli, w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego i dostawców energii.

Tabela 4. Charakterystyka systemu energetycznego w gminie Gryfino

Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019
Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w mieście				
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	8 372	8 336	8 415
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	14 683,65	14 532,50	14 452,21
Sieć gazowa				
Długość czynnej sieci ogółem	m	89 135	90 158	90 782
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieskalnych)	szt.	1 994	2 045	2 102
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	1 900	1 948	2 002
Odbiorcy gazu	gosp.	6 703	6 805	6 940
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	1 300	1 375	1 573
Zużycie gazu ogółem	MWh	23 299,7	25 162,2	26 421,2
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	MWh	17 845,0	18 721,6	20 279,7
Ludność korzystająca z sieci gazowej	os.	21 087	21 146	brak danych
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności, ogółem	%	65,7	66,0	brak danych
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności, w mieście	%	87,8	88,2	brak danych
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności, na wsi	%	21,5	22,2	brak danych
Sieć ciepłownicza				
Sprzedaż energii cieplnej ogółem	GJ	220 971,38	218 091,53	210 580,54

Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019
Sprzedaż energii cieplnej budynki mieszkalne	GJ	165 295,73	155 610 ,76	156 292 ,51
Sprzedaż energii cieplnej urzędy, instytucje, podmioty gospodarcze	GJ	55 675, 65	62 480, 77	54 288, 03
Długość sieci cieplnej przesyłowej	km	31,595	31,661	31,786

źródło: GUS, PSG, Elektrownia Dolna Odra

2.5. Klimat

Gmina Gryfino tak jak cała Polska leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Na terenie kraju można wydzielić także regiony klimatyczne, które charakteryzują się określonym wpływem klimatu kontynentalnego lub oceanicznego. Gmina Gryfino zgodnie z klasyfikacją wg W. Okołowicza, znajduje się w regionie pomorskim. Charakteryzuje się on silnym wpływem klimatycznym Morza Bałtyckiego oraz silnym oddziaływaniem mas powietrza znad Atlantyku.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,6°C. Najwyższe temperatury odnotowuje się w lipcu, średnio 18,1°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest natomiast styczeń ze średnią temperaturą -1,7°C. W ciągu roku temperatura waha się w granicach 19,8°C. Roczna suma opadów wynosi średnio 542 mm. Największa ilość opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 66 mm. Najsuchszym miesiącem jest luty z 29 mm opadów. Okres wegetacyjny trwa 217-230 dni. Dominującymi wiatrami nad obszarem gminy są wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. Najmniejszy udział jest wiatrów północno-wschodnich¹.

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino

Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska został przedstawiony w tabeli 5, gdzie przyjęto następującą skalę oceny realizacji zadania:

- 0 – brak realizacji zadania,
- 1 – zrealizowane częściowo (oznacza inwestycje, których realizacja będzie kontynuowana w następnych latach),
- 2 – realizowane na bieżąco (oznacza przedsięwzięcia ciągłe),
- 3 – zrealizowane całkowicie (oznacza inwestycje, przedsięwzięcia jednorazowe, których realizacja została zakończona).

¹ <https://pl.climate-data.org>, <https://www.meteoblue.com/pl>

Tabela 5. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino, lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Ochrona klimatu i jakości powietrza							
1.	Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej	Gmina Gryfino	2017-2019	3	1 249 157,03	Budżet własny – 15%, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 – 85%	Podłączenie do sieci budynku komunalnego przy ul. Piastów 23 w ramach realizacji zadania pn. „Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnego budynku mieszkalnego położonego przy ul. Piastów 23 w Gryfinie”.
		PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra	2018	3	61 800,00	Budżet własny	Przyłączenie jednego budynku przemysłowego znajdującego się w Nowym Czarnowie.
			2019	3	170 924,22	Budżet własny	Podłączenie jednego bloku mieszkalnego oraz jednego odbiorcy indywidualnego.
2.	Termomodernizacja budynków: 1) Termomodernizacja budynku administracyjno-biurowego przy ul. Łużyckiej – do 2020 r. 2) Termomodernizacja budynku przy ul. Niepodległości 35-37 3) Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Gmina Gryfino	2018	3	24 460,00	Budżet własny	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w ramach strategii ZIT dla SOM – budynek komunalny przy ul. Piastów.
			2019	3	1 209 697,03, w tym UE 815 914,83	Budżet własny, Unii Europejskiej	
			2019	3	4 692 911,32, w tym RPO 3 185 544,32	Budżet własny, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodnio-	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 3 w Gryfinie

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
						pomorskiego 2014-2020	
3.	Remont i modernizacja pałacyku pod Lwami	Gmina Gryfino	2018	1	9 722,00	Środki własne	Aktualizacja z weryfikacją kosztorysów inwestorskich.
4.	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub geotermalne	Gmina Gryfino	2018	3	100 064,50	Budżet własny	Dofinansowanie zakupu kotłów: gazowych (20 szt.), na pellet (9 szt.), na ekogroszek (4 szt.), na olej (1 szt.)
			2019	3	55 802,04	Budżet własny	Dofinansowanie zakupu kotłów: gazowych (8 szt.), na pellet (4 szt.), na ekogroszek (5 szt.).
			2018	3	6 000,00	Budżet własny	Opracowanie dokumentacji projektowej wykonania instalacji grzewczej oraz gazowej w lokalach komunalnych przy ul. Wojska Polskiego 10/1 i Łużyckiej 6/10 w Gryfinie.
			2018	3	8 500,00	Budżet własny	Opracowanie dokumentacji projektowych budowy i przebudowy instalacji grzewczej oraz gazowej w lokalach komunalnych przy ul. Szkolnej 15/3 w Żabnicy oraz ul. Gryfińskiej 97/3 w Daleszewie.
			2019	3	65 280,00	Budżet własny	Budowa instalacji gazowej w budynkach komunalnych w Żabnicy, Daleszewie i Gryfinie (dotyczy lokalu przy ul. Wojska Polskiego 10/1

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							w Gryfinie, lokalu przy ul. Łużyckiej 6/10 w Gryfinie, lokalu przy ul. Szkolnej 15/3 w Żabnicy, lokalu przy ul. Gryfińskiej 97/3 w Daleszewie).
	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub geotermalne	Starostwo Powiatowe w Gryfinie	2018	3	123 209,24	Środki własne	Dotacja dla podmiotów z terenu powiatu gryfińskiego na zadania: „Zakup ekologicznych urządzeń grzewczych” – 29 dotacji dla osób fizycznych – 111 209,27 zł, „Zakup i montaż instalacji wykorzystujących lokalne źródła energii” – 2 dotacje dla osób fizycznych – 8 000,00 zł.
			2019	3	193 310,60	Środki własne	Dotacja dla podmiotów z terenu powiatu gryfińskiego na zadania: „Zakup ekologicznych urządzeń grzewczych” – 44 dotacje dla osób fizycznych oraz osób prawnych – 171 561,00 zł, „Zakup i montaż instalacji wykorzystujących lokalne źródła energii” – 4 dotacje dla osób fizycznych – 16 000,00 zł.
5.	Modernizacja istniejących kotłowni	Gmina Gryfino	2018-2019	3	-	-	Opis realizacji zadania w punkcie 4 niniejszej tabeli.
			2018	3	4 374,00	Budżet własny	Wymiana dwufunkcyjnego kotła gazowego w lokalu komunalnym przy ul. Fabrycznej 22/4 w Gryfinie.
			2019	3	3 000,00	Budżet własny	Opracowanie dokumentacji projektowej wewnętrznych instalacji

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							grzewczych w lokalu komunalnym nr 2 przy ul. Flisaczej 37 w Gryfinie.
6.	Budowa drogi do Steklinka	Gmina Gryfino	2018-2019	1	Brak poniesionych kosztów	-	Gmina posiada dokumentację projektową, trwa procedura poszukiwania możliwości sfinansowania realizacji zadania.
7.	Przebudowa i modernizacja dróg w m. Żabnica	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
8.	Przebudowa ul. Targowej w Gryfinie	Gmina Gryfino	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
9.	Budowa dróg dojazdowych na terenie osiedla w rejonie ul. Jana Pawła II w Gryfinie	Gmina Gryfino	2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
10.	Budowa dróg dojazdowych w rejonie osiedla Północ w Gryfinie	Gmina Gryfino	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
11.	Budowa dróg gminnych w Czepinie	Gmina Gryfino	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
12.	Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	Gmina Gryfino	2018	1	331 983,93	Budżet własny	Dotacja celowa dla Województwa Zachodniopomorskiego dotycząca budowy sieci tras rowerowych na odcinku Gryfino – granica gminy Banie.
			2019	1	6 937,20	Budżet własny	Budowa ścieżki rowerowej Gryfino – Wełtyń – opracowanie koncepcji ścieżek rowerowych: Gryfino-Wełtyń.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019	1	10 405,80	Budżet własny	Budowa ścieżki rowerowej Wełtyń – Gardno – opracowanie koncepcji ścieżek rowerowych: Wełtyń – Strefa Przemysłowa.
13.	Kontrola dotrzymywania standardów emisyjnych przez podmioty korzystające ze środowiska	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	27.06.2018	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrole w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra, Elektrownia Dolna Odra Nowe Czarnowo. Nie stwierdzono naruszeń.
			14.01.2019	3			
14.	Prowadzenie monitoringu powietrza	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Zadanie opisane w rozdz. 5.1.
15.	Ograniczenie emisji ze źródeł punktowych obiektu energetycznego spalania paliw poprzez kontrolę instalacji oraz wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw i stosowanie wysokoparowych urządzeń odpylających	PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra	2018	1	356 070,24 oraz koszty finansowania 11 808,14	Budżet własny	Rozpoczęto prace projektowe i przygotowawcze w zakresie zabudowy instalacji SCR (redukcji NOx) na bl. 5-8.
			2019	1	59 939 796,80 oraz koszty finansowania 617 930,59	Budżet własny	Rozpoczęto prace budowlane i montażowe związane z zabudową instalacji SCR na bloku nr 6 oraz prace projektowe związane z modernizacją absorbera IOS 7-8 (redukcji SO ₂). Wszystkie inwestycje w zakresie ochrony środowiska realizowane są w związku z opublikowaniem w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej decyzji wykonawczej

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							komisji (UE) 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.
		Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	27.06.2018	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrole w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra, Elektrownia Dolna Odra Nowe Czarnowo. Nie stwierdzono naruszeń.
			14.01.2019	3			
16.	Modernizacja, hermetyzacja i automatyzacja procesów technologicznych w zakładach przemysłowych	Podmioty gospodarcze	2018-2019	0	-	-	Brak potrzeby realizacji zadania w raportowanym okresie przez ankietowane podmioty. Zakłady przemysłowe modernizują procesy technologiczne zależnie od potrzeb.
17.	Wdrożenie nowoczesnych technologii w zakładach, przyjaznych środowisku oraz systemów zarządzania środowiskiem (ISO 14001)	PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra	do 2017	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Przedsiębiorstwo od czerwca 2003 r. posiada certyfikowany System Zarządzania Środowiskowego zgodny z aktualnymi wymaganiami normy PN-EN 14001:2005 w zakresie: Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, obrót energią elektryczną, przesył i dystrybucja ciepła. System Zarządzania Środowiskowego jest narzędziem służącym podstawowo polepszeniu

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							<p>elektów działalności środowiskowej, a zarazem integralną częścią Zintegrowanego Systemu Zarządzania funkcjonującego w Oddziale Zespół Elektrowni Dolna Odra. System ten podnosi skuteczność organizacji w zakresie działań prośrodowiskowych oraz efektywność gospodarowania jej zasobami, minimalizując przy tym koszty. System ułatwia spełnienie wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska. W 2009 r. Oddział uzyskał certyfikat Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska potwierdzający wdrożenie i spełnienie wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 122/2009 z dnia 25 listopada 2009 r., w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).</p>
18.	Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa	2018	3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino ul. Wiosenna; dł. gazociągu śn/c o średnicy dn 90 PE – 74,78 m.
			2018	3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino dz. Nr ewid. 146/29, 156/2; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 40 PE – 215,84 m.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa	2018	3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Radziszewo dz. Nr ewid. 82/13; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 125 PE – 57,29 m.
2018			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino ul. Jana Pawła II; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 63 PE – 268,06 m.	
2018			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino ul. Pomorska; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 63 PE – 40,09 m.	
2018			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino dz. Nr ewid. 31; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 63 PE – 181,86 m.	
2018			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino ul. Okrężna; dł. gazociągu n/c o średnicy dn 90 PE – 54,87 m.	
2019			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino ul. Rybacka; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 40 PE – 56,78 m.	
2019			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Żabnica, ul. Krótka; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 40 PE – 114,81 m.	
2019			3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Gryfino ul. Jana Pawła II; dł.	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							gazociągu ś/c o średnicy dn 63 PE – 210,06 m.
			2019	3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Pniewo, ul. Gryfińska; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 90 PE – 62,93 m.
			2019	3	Dane poufne	Budżet własny	Rozbudowa sieci gazowej w m. Pniewo, ul. Gryfińska; dł. gazociągu ś/c o średnicy dn 40 PE – 178,68 m.
19.	Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze	Gmina Gryfino	2018	3	20 000,00	Budżet własny	Przebudowa lokalu świetlicy wiejskiej na cele mieszkalne, zlokalizowanego w Wysokiej Gryfińskiej przy ul. Lipowej 9. Ponadto zrealizowano zadania opisane w punktach 2, 4, 5 niniejszej tabeli.
		Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2019-2023	1	15 462 000,00	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020	Zachodniopomorski Program Antysmogowy. Jest to projekt parasolowy, oznaczający, że w pierwszej kolejności gminy składają wniosek o dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego. Następnie, po rozstrzygnięciu konkursów przez Urząd Marszałkowski, mieszkańcy będą składać uproszczone wnioski o pomoc finansową już w swoich miejscowościach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
20.	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie opisane w rozdz. 5.10.
21.	Promocja wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszające materiałochłonność gospodarki	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie opisane w rozdz. 5.10.
22.	Montaż kolektorów słonecznych w budynku administracyjno-biurowym przy ul. Łużyckiej	Starostwo Powiatowe w Gryfinie	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
23.	Instalacja kolektorów słonecznych Centrum Wodne „Laguna”	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania. Zgodnie z wypełnioną ankietą z 2015 r. odnośnie planowanych odnawialnych źródeł energii założono, iż są to plany inwestycyjne długoterminowe na późniejsze lata.
Zagrożenia hałasem							
24.	Kontrola jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
25.	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi), przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów	Gmina Gryfino	2018	3	2 950 943,10, w tym RPO 2 018 749,98	Budżet własny, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020	Budowa infrastruktury technicznej w celu poprawy funkcjonowania i wzrostu konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw w rejonie drogi krajowej nr 31 – ul. Pomorska w Gryfinie.
			2019		106 250,00 – RPO		Prace obejmowały przebudowę wewnętrznej drogi dojazdowej wraz z oświetleniem w rejonie ul. Pomorskiej, w tym budowa drogi wewnętrznej, budowa kanalizacji deszczowej w części dotyczącej odwodnienia drogi – uliczne studzienki ściekowe, budowa oświetlenia ulicznego; infrastrukturę techniczną niezwiązaną z drogą, w tym budowa kanalizacji deszczowej, przebudowa sieci elektroenergetycznej i teletechnicznej, budowa przyłącza wodociągowego, przykanalika sanitarnego i deszczowego, przebudowa kanału melioracyjnego, budowa kolektora melioracyjno-deszczowego, odbudowa rowu melioracyjnego, przebudowa sieci uzbrojenia związanych z robotami w zakresie melioracji i odprowadzenia wód deszczowych.
			2018	2	1 447 879,51	Budżet własny	Bieżące remonty ulic, dróg

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019		999 999,72		gminnych, ciągów pieszych i chodników.
		Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	luty 2019-czerwiec 2020	1	ok. 1 200 000,00	Budżet państwa	Budowa obwodnicy miasta Gryfino w ciągu drogi krajowej nr 31. Faza prac przygotowawczych, opracowanie Koncepcji Programowej. Przygotowanie inwestycji do realizacji zadania w formule Projektuj i buduj.
		Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	2017-2018	3	12 985 378,00	Interreg Va	Przebudowa 2 590 mb drogi, budowa ścieżki rowerowej o powierzchni 5 112 m ² , chodnika o powierzchni 5 680 m ² , budowa wysp i azyli dla pieszych.
26.	Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)	Gmina Gryfino, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
27.	Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców (szczególnie w okolicach takich budynków jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp.) poprzez: budowę ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli, tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych, zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków	Gmina Gryfino	2018	3	395 699,60	Budżet własny, Unii Europejskiej	Rewaloryzacja Parku Miejskiego w Gryfinie oraz Górki Miłości i terenu przy ulicy Opolskiej i Kołłątaja.
Pola elektromagnetyczne							
28.	Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie opisane w rozdz. 5.3.
29.	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni)	Gmina Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalają nakaz uwzględnienia przepisów odrębnych, w tym dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, w sąsiedztwie napowietrznych linii elektroenergetycznych.
30.	Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych na terenie gmin z uwzględnieniem ich małokonfliktowych lokalizacji oraz	Polskie Sieci Elektroenergetyczne	2018-2019	2	Dane poufne	Budżet własny	Wykonano następujące zadania: Rozbudowa i modernizacja stacji 400/220 kV Krajnik – zadanie

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	likwidacja sieci na potrzeby nowych uzbrojeń terenu						zakończone (z rozbudową związane było zadanie realizowane wspólnie przez PSE i operatora niemieckiego 50Hertz dotyczące zwiększenia zdolności przesyłowych na granicy Polski z Niemcami m.in. poprzez przełączenie linii 220 kV Krajnik-Vierraden na napięcie 400 kV. Przebudowa linii 220 kV Krajnik-Glinki – zadanie zakończone Budowa linii 220 kV Pomorzany – nacięcie linii Krajnik-Glinki oraz rozbudowa stacji 110 kV Pomorzany o rozdzielnię 220 kV – planowane zakończenie w 2020 r. Budowa linii 400 kV Baczyna-Krajnik – planowane zakończenie w 2021 r.
31.	Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urzędzeń nadawczych	Właściciele obiektów	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Granice stref ochronnych są przestrzegane.
32.	Identyfikacja i kontrole zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Zadanie realizowane na bieżąco związane z monitoringiem promieniowania elektromagnetycznego. Na terenie gminy Gryfino nie występuje zagrożenie promieniowaniem.
33.	Prowadzenie rejestru o terenach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych pól	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Zgodnie z art. 124 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r., poz. 799, z późn. zmian.)

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności i przeznaczonych pod zabudowę						wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informację o terenach na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Na terenie gminy Gryfino nie odnotowano takich miejsc.
34.	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych	Starostwo Powiatowe w Gryfinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Umieszczenie w BIP Starostwa Powiatowego w Gryfinie, w zakładce Ochrona środowiska informacji o instalacjach wytwarzających pola elektromagnetyczne objętych obowiązkiem zgłoszenia, stosownie do art. 152b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) informacji o instalacjach wytwarzających pole elektromagnetyczne objętych obowiązkiem zgłoszenia.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gospodarowanie wodami							
35.	Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Gmina Gryfino	2018	3	13 646,56	Budżet własny	Zakup energii elektrycznej w przepompowni melioracyjnej, naprawy przepustów melioracyjnych.
		Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	01.01.2018-31.12.2018	3	89 061,43	Dotacja	Eksploatacja, obsługa i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych wraz z odcinkowym utrzymaniem koryt cieków naturalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego – obszar TO Gryfino
			24.10.2018-22.11.2018	3	7 551,74	Dotacja	Rzeka Omulna w km 1+700 – 1+720 i 5+836 – 5+844 – usunięcie powalonych drzew, zabudowa skarp i odmulenie.
			19.10.2018-25.10.2018	3	866,34	Dotacja	Rzeka Odra – usunięcie zanieczyszczeń z brzegu rzeki w m. Dębce.
			19.10.2018-07.11.2018	3	1 748,92	Dotacja	Kanał Ż-1 w km 0+760 - 0+770 usunięcie powalonego drzewa, zabudowa skarpy i odmulenie.
			06.11.2018-03.12.2018	3	7 308,65	Dotacja	Kanał Gryfino - Warsztaty – usunięcie trzech drzew w miejscowości Gryfino.
			22.11.2018-	3	104 708,18	Dotacja	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych poprzez

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	10.12.2018				wykonanie jednokrotnego wykoszenia na terenie Zarządu Zlewni w Szczecinie, Nadzór Wodny Gryfino – wały Łubnica-Gryfino, Gryfino-Widuchowa oraz rowy opaskowe.
01.01.2018-31.12.2018			3	70 915,44	Dotacja	Obsługa, eksploatacja, naprawy bieżące i konserwacje 119 sztuk przepompowni melioracyjnych na terenie województwa zachodniopomorskiego – stacje pomp Żabnica, Mniszki i Żórawie.	
12.12.2018-21.12.2018			3	8 031,90	Dotacja	Jeziro Wełtyńskie – usunięcie 19 drzew, mogących zagrozić bezpieczeństwu.	
11.01.2019-31.01.2019, 18.02.2019-18.04.2019, 20.05.2019-31.12.2019			3	46 028,12	Środki własne, dotacja	Eksploatacja, obsługa i konserwacja urządzeń melioracji wodnych wraz z odcinkowym utrzymaniem koryt cieków naturalnych na terenie PGW WP Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie – Nadzór Wodny Gryfino.	
07.10.2020-09.12.2019			3	159 959,74	Środki własne	Utrzymanie cieków naturalnych i urządzeń wodnych na terenie działania PGW WP RZGW w Szczecinie – Zarząd Zlewni w Szczecinie – obiekty: Rzeka Tywa, Kanał Szambo, Kanał Bartkowo, Kanał Ordona, Kanał Wełtyń-	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Gardno.
	Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	04.12.2019-23.12.2019	3	19 440,00	Środki własne	Wycinka drzew z terenu Zarządu Zlewni w Szczecinie – Nadzór Wodny Gryfino
			02.07.2019-26.07.2019, 02.09.2019-30.09.2019	3	183 185,72	Środki własne	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych na terenie działania PGW WP RZGW w Szczecinie poprzez wykonanie dwukrotnego koszenia oraz naprawy szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta – wały: Łubnica-Gryfino, Gryfino-Widuchowa, rowy opaskowe oraz naprawy szkód po dzikich zwierzętach na wale Łubnica-Gryfino.
			01.01.2019-21.01.2019, 22.01.2019-04.02.2019, 05.02.2019-06.03.2019, 08.03.2019-12.03.2019, 13.03.2019-31.12.2019	3	172 747,11	Dotacja	Obsługa i eksploatacja pompowni na terenie działania PGW WP RZGW w Szczecinie – wszystkie stacje pomp z obszaru Nadzoru Wodnego Gryfino.
			11.02.2019-22.02.2019	3	32 000,00	Dotacja	Pompownia Żabnica – awaryjna naprawa agregatu pompowego 400

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							UM 250.
	Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	maj 2017- wrzesień 2019, kontynuacja od 20.08.2020 do IV kwartału 2021	1	16 025 932,00 – kontrakt 1A. 4	Bank Światowy	<p>Kontrakt 1.A 1:Chlewice-Porzecze. Wał cokołowy rzeki Odry przy rzece Myśli i modernizacja Polderu Marwickiego etap I i II.</p> <p>Zakres rzeczowy zadania na terenie gminy Gryfino, rozpoczętego w 2017 r., obejmował modernizację wału przeciwpowodziowego na odcinku Mniszki-Gryfino oraz Marwice-Krajnik, w tym m.in. wykonanie w korpusie wału przesłony przeciwfiltracyjnej. W korpusie wału na odcinku wału Mniszki-Gryfino wykonano około 95% długości przesłony przeciwfiltracyjnej, jednak ze względu na niespełnienie wymagań projektowych przesłona zostanie wykonana ponownie w ramach Kontraktu 1A.4. Na odcinku Marwice-Krajnik wykonano platformę roboczą dla trenchera. W 2019 r. odstąpiono od Kontraktu z powodu nienależytego wykonania umowy. W celu dokończenia robót dn. 20.08.2020 r. podpisano umowę z nowym Wykonawcą na realizację Kontraktu 1A.4 pn. „1A.4 Realizacja robót polegających na dokończeniu wałów przeciwpowodziowych Chlewice, Marwice-Krajnik, Mniszki-</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Gryfino”.
36.	Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych, takich jak plany zagospodarowania przestrzennego szczebla wojewódzkiego oraz mpzp	Gmina Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie realizowane na bieżąco. Wznoszenie nowych obiektów budowlanych na terenach zagrożenia powodziowego może mieć miejsce w uzasadnionych przypadkach w oparciu o szczególne procedury wznoszenia obiektów na tych terenach
		Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego przyjętego Uchwałą nr XVII/214/20 Sejmiku województwa zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. zostały uwzględnione mapy obszarów zagrożonych ryzykiem powodzi.
37.	Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
38.	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi dla ochrony przed deficytami wód oraz przed skutkami powodzi	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
39.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie opisane w rozdz. 5.4.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
40.	Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych oraz inprodukcja rodzimych gatunków ryb	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie od potrzeb.
41.	Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowywanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gryfinie	maj 2018-czerwiec 2018	2	1 000,00	Budżet własny	Uzupełnienie piasku na plaży w wodzie na kąpielisku w Steklnie.
Gospodarka wodno-ściekowa							
42.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wełtyń	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gryfinie	2018	1	21 432 430,30	Budżet własny, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Zadanie częściowo zrealizowane, do realizacji pozostało kilka ulic (skanalizowanych jest około 60% mieszkańców).
43.	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Czechosłowackiej	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
44.	Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Łużyckiej i CW Laguna	Gmina Gryfino Gryfinie	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
45.	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w ul. Łużyckiej w Gryfinie wraz z budową przepompowni ścieków oraz rurociągu tłoczego	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gryfinie	2015	3	-	-	Zadanie zrealizowane w latach wcześniejszych.
46.	Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Łużyckiej w Gryfinie	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
47.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Pniewo i Żórawki	Gmina Gryfino	2016	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
48.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w rejonie strefy przemysłowej w Gardnie	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
49.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Flisaczej w Gryfinie	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gryfinie	2019	3	163 344,00	Budżet własny	Zadanie zrealizowane.
50.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej do strefy przemysłowej w rejonie ul. Pomorskiej w Gryfinie	Gmina Gryfino	2018	3	-	-	Zadanie zrealizowane w ramach budowy infrastruktury technicznej w celu poprawy funkcjonowania i wzrostu konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw w rejonie drogi krajowej nr 31. Więcej informacji w punkcie 25 niniejszej tabeli.
51.	Wspieranie rozwoju – tam, gdzie jest to uzasadnione, pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi – lokalnych systemów oczyszczania	Gmina Gryfino	2018	3	28 645,00	Budżet własny	Dofinansowanie zakupu przydomowej biologicznej oczyszczalni ścieków (7 szt.) i przydomowej oczyszczalni ścieków

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	ścieków bytowych poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków						(1 szt.).
			2019	3	15 000,00	Budżet własny	Dofinansowanie zakupu 5 przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków.
52.	Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Monitoring azotu mineralnego i fosforu w glebie oraz monitoring zawartości azotanów i fosforanów w wodach w profilu glebowym do 90 cm powierzchni gruntu gleby na zawartość azotu (punkty rozmieszczone w każdej gminie woj. Zachodniopomorskiego znajdującej się w rejonie działania OSChR w Szczecinie). Wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, (szkolenia i instruktaże dla producentów rolnych przeprowadzane przez pracowników OSChR). Wdrażanie i upowszechnianie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej (propagowanie badań zasobności gleb, szkolenia i instruktaże).
53.	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Rolnicy oraz podmioty zainteresowane badaniami i sporządzaniem i opiniowaniem	Sporządzanie i opiniowanie planów nawożenia azotem dla podmiotów prowadzących chów i hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów i hodowlę świń powyżej 2 000

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
						planów nawożenia	stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior.
54.	Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
55.	Prowadzenie kontroli zrzutu ścieków przemysłowych i komunalnych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	21.02.2019	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrola w PUK Sp. z o.o. Gryfino – oczyszczalnia ścieków Gryfino. Podczas kontroli stwierdzono, że nie przesyłano do WIOŚ dobowych ilości odprowadzanych ścieków w miesiącach styczeń, luty i kwiecień w 2017 r. oraz wyników badań próbek ścieków oczyszczonych wykonanych w miesiącu lutym i kwietniu 2017 r. w zakresie wskaźników określonych w pozwoleniu, takich jak azot amonowy, chlorki, siarczany, chrom ogólny, miedź, ołów, nikiel, cynk, wanad, srebro, arsen, żelazo ogólne, surfaktanty anionowe, surfaktanty niejonowe, fenole lotne, rtęć, kadm. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości zastosowano sankcję karną w postaci pouczenia.
			06.03.2019	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrola w PUK Sp. z o.o. Gryfino – oczyszczalnia ścieków Steklno.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Nie stwierdzono naruszeń.
			14.03.2019	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrola w PUK Sp. z o.o. Gryfino – oczyszczalnia ścieków Sobiemyśl. Podczas kontroli stwierdzono, że w próbce pobranej w dniach 27-28.03.2017 r. przekroczono dopuszczalne wartości wskaźnika zawiesina ogólna o 7 mg/l. W wyniku stwierdzonej nieprawidłowości zastosowano sankcję karną w postaci pouczenia.
			02.07.2019	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrola w PUK Sp. z o.o. Gryfino – oczyszczalnia ścieków Stare Brynki. Nie stwierdzono naruszeń.
Zasoby geologiczne							
56.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem	Gmina Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie realizowane na bieżąco. Wykaz złóż kopalin znajduje się w rozdz. 5.6.
57.	Kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielanych koncesji oraz eliminacja nielegalnych koncesji	Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	W 2018 r. zgłoszono 3 przypadki nielegalnej eksploatacji, 2 potwierdzono – postępowanie w toku. W 2019 r. zgłoszono 1 przypadek

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							nielegalnej eksploatacji – nie wszczęto postępowania. Kontroli zakładów górniczych nie prowadzono. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego nie wydał koncesji na terenie gminy Gryfino.
58.	Podjęcie działań mających na celu racjonalne i efektywne gospodarowanie kopalinami oraz innymi surowcami i materiałami z nich pochodzącymi	Gmina Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
Gleby							
59.	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego, poprzez szkolenia rolników	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	W Urzędzie Miasta w Gryfinie przeprowadzono następujące szkolenia: Technologia uprawy zbóż (10.01.2018 r.), Technologia uprawy rzepaku (17.01.(2018 r.), PROW (17.01.2018 r.), Płatności bezpośrednie (10.04.2018 r.), Kłęski w rolnictwie (10.04.2018 r.), Zasady integrowanej ochrony roślin (03.10.2018 r.), Stosowanie środków ochrony roślin

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego, poprzez szkolenia rolników	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach					<p>sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie – szkolenie uzupełniające chemizacyjne finansowane przez uczestników (03.12.2018 r., 05.12.2018 r.),</p> <p>Wdrażanie działań na rzecz transferu pomiędzy nauką a praktyką rolniczą i promowanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji roślinnej (09.01.2019 r. 2 szkolenia),</p> <p>Klęski w rolnictwie (09.01.2019 r.),</p> <p>Działania na rzecz ograniczenia skutków suszy, w tym zwiększenie retencji wodnej, poprawy żyzności gleb (22.01.2019 r.),</p> <p>PROW 2014-2020 (22.01.2019 r.),</p> <p>BHP (13.11.2019 r.),</p> <p>Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu oraz zbiór zasad dobrej praktyki rolniczej.</p> <p>28.08.2019 odbyło się szkolenie wyjazdowe do miejscowości Raczki na tematy: Promocja wsi, nieżywnościowe wykorzystanie</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							surowców rolniczych, w tym OZE. Ponadto ZODR zorganizował szereg innych szkoleń: płatnych, bezpłatnych i wyjazdowych, mających miejsce w innych gminach województwa.
60.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, właściciele gospodarstw rolnych	2016-2017	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	ZODR przeprowadził szkolenia wymienione w punkcie 59 niniejszej tabeli, rolnicy we własnym zakresie zapobiegali zanieczyszczeniom gleb.
61.	Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, właściciele gospodarstw rolnych	2016-2017	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	ZODR przeprowadził szkolenia wymienione w punkcie 59 niniejszej tabeli, rolnicy we własnym zakresie chronili gleby przed erozją i zakwaszeniem.
62.	Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, w tym: prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie, prowadzenie monitoringu azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby oraz prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa, rolnicy oraz podmioty zainteresowane badaniami i sporządzaniem i opiniowaniem planów nawożenia	Kontrola jakości gleb, działania zmierzające do odkwaszenia gleb, promocja produkcji rolnej zapewniającej zrównoważone wykorzystanie gleb (propagowanie badań zasobności gleb, kwasowości gleb, potrzeb wapnowania gleb, zawartości metali ciężkich w glebach, wydawanie zaleceń nawozowych, szkolenia i instruktaże).
63.	Rekultywacja i/lub rewitalizacja terenów	Gmina Gryfino,	2018-2019	2	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	zdegradowanych działalnością przemysłową, gospodarczą, wojskową oraz na skutek zjawisk naturalnych	właściciele terenów					W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano takich terenów.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów							
64.	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie	Gmina Gryfino	2018-2019	3	16 549,85	Budżet własny	Dostarczenie do wszystkich punktów wywozowych na terenie Gminy ulotek promujących i wyjaśniających zasady segregacji odpadów. Publikacja na łamach dwóch gazet informacji dotyczących zasad segregacji, w tym informacji o PSZOK oraz artykułów dotyczących segregacji odpadów. Wykorzystanie powierzchni bocznych pojazdów obsługujących gminny system gospodarki odpadami – oklejenie aut grafiką promującą segregację odpadów.
		Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Więcej informacji w rozdz. 5.10.
65.	Wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Sporządzane coroczne plany kontroli zamkniętych składowisk odpadów. Weryfikacja składowisk odpadów, które wymagają podjęcia czynności kontrolnych odbywa się w oparciu o zapisy zawarte w decyzjach organów właściwych do wydania decyzji wyrażającej zgodę na

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej kwatery. W uzasadnionych przypadkach przeprowadza się kontrole doraźne. Przeprowadzono kontrole zgodnie z planem.
66.	Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, koszty likwidacji "dzikich wysypisk odpadów"	Gmina Gryfino	2018-2019	2	-	-	W raportowanym okresie nie wydano decyzji. Informację o zlikwidowanych „dzikich wysypiskach śmieci” podano w punkcie 70 niniejszej tabeli.
67.	Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gryfinie	2015	3	-	-	Zadanie zrealizowane w latach wcześniejszych. Zamknięta na składowisku odpadów kwatery 1a została zrekultywowana w roku 2015. Obecnie jest czynna i eksploatowana kwatery 2a.
68.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: w 2020 r. więcej niż 35%, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	Gmina Gryfino	2018	2	Koszt w ramach kosztu odbioru odpadów komunalnych, niemożliwy do ustalenia z uwagi na naliczenia za odpady segregowane ogółem	Budżet własny	Zgodnie z rocznymi sprawozdaniami z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzonymi na podstawie półrocznych informacji składanych w tym zakresie przez podmiot odbierający i zagospodarowujący odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, współczynnik składowanych odpadów ulegających biodegradacji w poszczególnych latach w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							wynosił w 2018 r. 0% (całość odebranych odpadów tego rodzaju była przekazana w analizowanym okresie do RIPOK).
69.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku	Gmina Gryfino	2018	0	Koszt w ramach kosztu odbioru odpadów komunalnych, niemożliwy do ustalenia z uwagi na naliczenia za odpady segregowane ogółem	Budżet własny	Zgodnie z rocznymi sprawozdaniami z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzonymi na podstawie półrocznych informacji składanych w tym zakresie przez podmiot odbierający i zagospodarowujący odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji PMTS wyniósł w 2018 r. 23,16% (wymagane 30%) więc nie został osiągnięty. Wartość tego wskaźnika wskazuje, iż efektywność systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w tym zakresie należy poprawić. W celu zwiększenia udziału odpadów zbieranych selektywnie w całym strumieniu odpadów komunalnych, a przede wszystkim – w celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców, należy zwiększyć intensyfikację działań edukacyjnych.
70.	Monitoring dzikich składowisk, koszty likwidacji "dzikich wysypisk odpadów"	Gmina Gryfino	2018	3	27 132,05	Budżet własny	Usunięto 7 dzikich wysypisk śmieci.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019	3	7 003,34		Zlokalizowano i usunięto 4 dzikie wysypiska śmieci.
71.	Prowadzenie bazy danych PCB	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Baza jest prowadzona na bieżąco.
72.	Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku)	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	0	-		Brak realizacji zadania.
73.	Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych w małej ilości (źródła rozproszone)	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gryfinie	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Nadzór nad prowadzeniem gospodarki odpadami polega na przeprowadzaniu czynności kontrolnych w podmiotach leczniczych, w praktykach zawodowych wykonujących działalność leczniczą oraz w salonach kosmetycznych.
74.	Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu prowadzących strzępi arki, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.
75.	Zwiększenie wykorzystania osadów	Przedsiębiorstwo Usług	2018-2019	1	-	-	Zadanie jest w trakcie

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków	Komunalnych w Gryfinie					przygotowywania. Koszt wyniesie 6 150 000,00 zł.
76.	Realizacja działań zawartych w dokumencie pn. Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Gryfino na lata 2009 – 2032 – Aktualizacja I	Gmina Gryfino	2018	3	17 591,44	Budżet własny	Unieszkodliwienie 32,5 Mg odpadów zawierających azbest z 26 nieruchomości.
			2019	3	-	Budżet własny	Unieszkodliwienie 26,61 Mg odpadów zawierających azbest.
			2019	3	22 700,00	Budżet państwa	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Gryfino.
Zasoby przyrodnicze							
77.	Opracowanie planów zadań ochronnych, planów ochrony oraz programów/strategii ochrony dla najcenniejszych gatunków	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie	2019-2021	1	99 630,00	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Przystąpienie do opracowania dokumentacji do Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050. Podany koszt dotyczy całego zamówienia obejmującego badania prowadzone na terenie gmin Gryfino, Banie, Trzcińsko Zdrój i Chojna.
			2019-2021	1	84 870,00	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Przystąpienie do opracowania dokumentacji do Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Wełtyńska PLH320069.
78.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników	Gmina Gryfino, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania. Obowiązujące na terenie gminy

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	w Szczecinie					Gryfino formy ochrony przyrody przedstawiono w rozdz. 5.6.
79.	Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000 i pozostałych obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie	2019-2020	1	19 000,00	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarach Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego: Dolna Odra PLH320037. Inwentaryzowane przedmioty ochrony to koza 1149 <i>Cobitis taenia</i> , boleń 1130 <i>Aspius aspius</i> , kiełb białopłetwy 6144 <i>Romanogobio albiniatus</i> . Dokonano również oceny stanu ochrony (monitoring). W 2019 r. wykonano badania terenowe, pozostałą część zamówienia zrealizowano w 2020 r. Podany koszt dotyczy całego zamówienia obejmującego badania prowadzone na terenie gmin Szczecin, Kołbaskowo, Gryfino, Widuchowa, Chojna, Cedynia, Mieszkowice, Boleszkowice.
		Nadleśnictwo Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Bieżący monitoring gatunków i siedlisk.
80.	Czynna ochrona siedlisk cennych przyrodniczo (np. terenów podmokłych, łąk i pastwisk, wrzosowisk) – niepodzielny obszar o nazwie	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie Nadleśnictwo Gryfino	2018-2019	0	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	„Wodniczka”, obręb Krajnik						
81.	Przebudowa drzewostanów pod kątem zgodności z siedliskiem, w szczególności na terenach obszarów chronionych	Nadleśnictwo Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Bieżąca przebudowa drzewostanów niezgodnych z siedliskiem.
82.	Wsparcie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolnośrodowiskowych	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach	2018-2019	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	ARiMR prowadziła szereg szkoleń i wspierała rolników we wdrażaniu programów rolnośrodowiskowych. Oddział Regionalny w Szczecinie nie posiada zbiorów danych umożliwiających wypisanie zorganizowanych szkoleń. ZODR prowadził szkolenia wymienione w punkcie 59 niniejszej tabeli.
83.	Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Nadleśnictwo Gryfino	2016-2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
84.	Wyznaczenie ostoi różnorodności biologicznej	Nadleśnictwo Gryfino	2016-2017	3	-	-	Zadanie zrealizowane w poprzednim okresie sprawozdawczym.
85.	Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej	Nadleśnictwo Gryfino	2018-2019	2	13 125,32	Budżet własny	Promowano turystykę związaną z gospodarką leśną, łowiectwem, turystykę ekologiczną i rowerową.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
86.	Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych poszczególnych regionów	Gmina Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie realizowane na bieżąco.
Zagrożenia poważnymi awariami							
87.	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie	27.06.2018	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet Państwa	Kontrole w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra, Elektrownia Dolna Odra Nowe Czarnowo. Nie stwierdzono naruszeń.
88.	Bezpieczne dla ludzi i środowiska lokalizowanie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko	Gmina Gryfino	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie realizowane na bieżąco. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakazują lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego oraz terenów zabudowy usługowej.
Edukacja ekologiczna							
89.	Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, ochrony powietrza (jedna kampania rocznie, przed sezonem grzewczym uświadamiająca mieszkańcom wpływ	Gmina Gryfino	2018	3	362,66	Budżet własny	Zakup materiałów niezbędnych do pobierania próbek z palenisk oraz publikacja ogłoszenia prasowego.
			06.04.2018-12.04.2018	3	2 440,00	Budżet własny	Straż Miejska wspólnie z funkcjonariuszami Powiatowej

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz szkodliwość spalania odpadów w piecach domowych)						Państwowej Straży Pożarnej w Gryfinie, Gminnym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gryfinie, Zarządem Oddziału Miejsko-Gminnego ZOSPRP w Gryfinie przeprowadziła zajęcia profilaktyczne pt.: „Wypalanie traw i nieużytków”. Zajęcia miały na celu nagłośnienie problemu wiosennego wypalania roślinności i poprzez działania informacyjne oraz edukacyjne podnieść poziom świadomości ekologicznej młodzieży. W zajęciach uczestniczyło 366 uczniów i 13 nauczycieli. Podczas spotkań rozdano 320 zakładek do książek, 320 broszur informacyjnych oraz 16 plakatów o tematyce wypalania traw i nieużytków.
		Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie opisane w rozdz. 5.10.
90.	Prowadzenie działań mających na celu pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za stan teraźniejszy i przyszły środowiska (materiały informacyjne dot. gospodarki odpadami komunalnymi)	Gmina Gryfino, Nadleśnictwo Gryfino	2019	3	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Akcja „Jedno dziecko – jedno drzewo”. We wspólnym sadzeniu pamiątkowych drzewek w jubileuszowym roku 95-lecia istnienia Lasów Państwowych wzięli udział wszyscy zgłoszeni rodzice z terenu Gminy Gryfino, których dzieci urodziły się w okresie od 1 stycznia

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadań*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							2019 r. do 31 sierpnia 2019 r. W ramach wspomnianej akcji posadzono łącznie 55 drzew – 30 dębów dla chłopców i 25 lip dla dziewcząt, przekazanych przez Nadleśnictwo. Każde z drzew zostało opatrzone pamiątkową tabliczką z imieniem oraz datą urodzenia dziecka.
		Gmina Gryfino	2018-2019	3	16 549,85	Budżet własny	Dostarczenie do wszystkich punktów wywozowych na terenie Gminy ulotek promujących i wyjaśniających zasady segregacji odpadów. Publikacja na łamach dwóch gazet informacji dotyczących zasad segregacji, w tym informacji o PSZOK oraz artykułów dotyczących segregacji odpadów. Wykorzystanie powierzchni bocznych pojazdów obsługujących gminny system gospodarki odpadami – oklejenie aut grafiką promującą segregację odpadów.
		Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	2018-2019	2	Koszty trudne do oszacowania	Budżet własny	Zadanie opisane w rozdz. 5.10.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Jak wynika z tabeli nr 7 w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r. w ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczonych zostało 90 zadań. Z tych 90 zadań, podjęto się realizacji 71. Wyznaczone zadania dotyczyły zagadnień takich jak: ochrona klimatu i powietrza atmosferycznego, ochrona przed hałasem, ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarka wodno-ściekowa, ochrona zasobów geologicznych, ochrona powierzchni gleb, gospodarka odpadami, ochrona przyrody, zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych oraz edukacja ekologiczna. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Część zadań inwestycyjnych została zrealizowana w poprzednim raportowanym okresie.

Stopień realizacji zadań dla gminy Gryfino wynosi 78,88%.

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Gryfino zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2017 roku (rok bazowy) ze stanem na rok 2018 i 2019.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
Ochrona powietrza						
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy zachodniopomorskiej						
1.	Dwutlenek siarki (SO ₂)	klasa	A	A	A	
2.	Dwutlenek azotu (NO ₂)	klasa	A	A	A	
3.	pył zawieszony PM10	klasa	A	C	A	
4.	pył zawieszony PM2,5	klasa	A	A	A	
5.	Benzen (C ₆ H ₆)	klasa	A	A	A	
6.	Tlenek węgla (CO)	klasa	A	A	A	
7.	Ołów (Pb)	klasa	A	A	A	
8.	Arsen (As)	klasa	A	A	A	
9.	Kadm (Cd)	klasa	A	A	A	
10.	Nikiel (Ni)	klasa	A	A	A	
11.	Benzo(a)piren (B _(a) P)	klasa	C	C	C	
12.	Ozon (O ₃)	klasa	A	A	A	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
13.	Długość czynnej sieci gazowej ogółem	m	89 135	90 158	90 782	
14.	Czynne przyłącza gazowe do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	1 994	2 045	2 102	
15.	Czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych	szt.	1 900	1 948	2 002	
Gospodarka wodno-ściekowa						
16.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej.	km	156,4	156,7	156,7	
17.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	3 040	3 096	3 096	
18.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.	os.	29 121	29 050	brak danych	
19.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności.	%	90,7	90,7	brak danych	
20.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym.	dam ³	923,9	1 061,0	1 075,4	
21.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca.	m ³	28,7	33,0	33,7	
22.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej.	km	137,9	138,0	138,0	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
23.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	2 456	2 495	2 498	
24.	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną.	dam ³	756,7	859,3	860,6	
25.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej.	os.	26 572	26 493	brak danych	
26.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności.	%	82,7	82,7	brak danych	
27.	Ilość zbiorników bezodpływowych.	szt.	201	369	brak danych	
28.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków.	szt.	218	240	brak danych	
29.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu.					
	BZT ₅	kg/rok	8 272	6 046	5 597	
	ChZT	kg/rok	55 804	47 707	45 494	
	Zawiesina ogólna	kg/rok	23 352	18 429	16 898	
	Azot ogólny	kg/rok	13 244	13 437	12 681	
	Fosfor ogólny	kg/rok	792	612	578	
30.	Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków.	t	529	530	560	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
31.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu.	dam ³	969 683	834 135	606 415	
32.	Pobór wód podziemnych na potrzeby przemysłu.	dam ³	1 337	1 367	1 235	
33.	Pobór wód powierzchniowych na potrzeby przemysłu.	dam ³	968 198	832 676	605 094	
34.	Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej.	dam ³	207	188	251	
Gospodarka odpadami						
35.	Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk.	szt.	3	7	4	
36.	Odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk.	t	16,1	77,0	9,6	
37.	Odpady komunalne odebrane ogółem	t	13 667,222	14 603,113	15 251,477	
38.	Odpady komunalne zmieszane odebrane ogółem	t	9 632,009	9 534,984	9 704,980	
39.	Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	22,63 Wymagane ≥20	23,16 Wymagane ≥30	brak danych Wymagane ≥40	
40.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	74,59 Wymagane ≥45	58,12 Wymagane ≥50	brak danych Wymagane ≥60	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
41.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	0 Wymagane ≤45	0 Wymagane ≤40	brak danych Wymagane ≤40	
Pola elektromagnetyczne						
42.	Poziom PEM					
	Gryfino	V/m	brak pomiarów	1,23	brak pomiarów	
	Steklno	V/m	0,35	brak pomiarów	brak pomiarów	
Zasoby przyrodnicze						
43.	Lesistość	%	20,6	20,6	20,6	
44.	Całkowita powierzchnia gruntów leśnych.	ha	5 374,29	5 386,51	5 395,66	
45.	Powierzchnia gruntów leśnych publicznych.	ha	5 184,58	5 196,80	5 197,24	
46.	Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych.	ha	189,71	189,71	198,42	
47.	Całkowita powierzchnia lasów.	ha	5 221,62	5 231,47	5 242,45	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
48.	Powierzchnia lasów publicznych.	ha	5 031,91	5 042,18	5 044,03	
49.	Powierzchnia lasów prywatnych.	ha	189,71	189,29	198,42	

źródło: GUS, GIOŚ

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie wartości wskaźnika lub negatywna wartość wskaźnika

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Gryfino na przestrzeni analizowanego okresu czasu poprawił się lub nie uległ zmianie w 47 przypadkach, natomiast w 2 wykazał negatywna wartość.

5.1. Ochrona powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszane PM₁₀ i PM_{2,5}, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszane mogą być nośnikami bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Monitoring GIOŚ w Szczecinie²

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo zachodniopomorskie zostało podzielone na 3 strefy: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz strefa zachodniopomorska w skład której wchodzi pozostała część województwa.

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadził monitoring jakości powietrza za pomocą 10 (2018 r.) oraz 11 (2019 r.) stacji pomiarowych. Zakres prowadzonego monitoringu obejmuje pomiary stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszanego PM_{2,5} oraz PM₁₀, które to prowadzone są metodą automatyczną (pomiary ciągłe) oraz, prowadzone metodą manualną (pobór prób w terenie i oznaczenia laboratoryjne), pomiary pyłu zawieszanego PM_{2,5} i PM₁₀, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyłe PM₁₀. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki (SO₂), tlenku azotu (NO) i ozonu (O₃). W powiecie gryfińskim stacja pomiarowa ulokowana była w miejscowości Widuchowa.

² Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2018, 2019, GIOŚ, Szczecin 2019, 2020.

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach państwowego monitoringu środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz. 1031). Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Strefę zachodniopomorską obejmującą gminę Gryfino zaliczono do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów docelowych benzo(a)pirenu oraz (tylko w 2018 r.) pyłu zawieszonego PM10. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu strefę zakwalifikowano do klasy D2. Dla pozostałych substancji strefę zaliczono do klasy A, oznaczającej poziom stężenia nie przekraczający poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych. Biorąc pod uwagę ochronę roślin strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy D1 oznaczającej brak przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu oraz do klasy A oznaczającej brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego ozonu.

W ramach omawianej oceny Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wyznaczył również obszary przekroczeń wartości normatywnych na terenie stref województwa zachodniopomorskiego. Wśród tych obszarów znalazła się gmina Gryfino – przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu i celu długoterminowego ozonu.

W zestawieniu z 2018 r., w 2019 r. nastąpiła poprawa jakości powietrza. Taki wynik oceny jest efektem bardziej sprzyjających warunków meteorologicznych, które panowały podczas okresu jesienno-zimowego w roku 2019. Następstwem łagodnych warunków atmosferycznych była mniejsza emisja zanieczyszczeń pyłowych z sektora komunalno-bytowego.

Rozbudowa sieci gazowej

Rozbudowa sieci gazowej – przyłączy gazowych na terenie gminy Gryfino uzależniona była od złożonych w Polskiej Spółce Gazownictwa sp. z o.o. zgłoszeń – wniosków o określenie warunków przyłączenia do sieci gazowej. Wykaz inwestycji polegających na rozbudowie sieci gazowej przedstawiono w punkcie 18 tabeli 5. Poniżej przedstawiono zestawienie ilości oraz długości wybudowanych przyłączy gazowych w poszczególnych miejscowościach.

Tabela 7. Ilość i długość wybudowanych przyłączy gazowych w latach 2018-2019

Miejscowość	Ilość przyłączy [szt.]		Długość przyłączy [m]	
	2018	2019	2018	2019
Gryfino	36	39	474	276,89
Czepino	2	1	43	8,71
Gardno	1	0	4	0
Pniewo	7	14	45	73,12
Radziszewo	1	2	1	6,13
Żabnica	2	0	17	0
Żórawki	2	1	18	7,74

źródło: Polska Spółka Gazownictwa

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy (instalacyjny). Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

W raportowanym okresie na terenie gminy Gryfino nie były prowadzone pomiary hałasu komunikacyjnego.

Badania hałasu w otoczeniu dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie prowadzone w 2017 r. przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad nie wykazały, aby jakiegokolwiek zlokalizowane na terenie gminy Gryfino obszary, lokale mieszkalne, inne budynki istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem oraz mieszkańcy byli narażeni na przekroczenie wartości dopuszczalnych hałasu. Pomiary hałasu kolejowego

wykonane w Gryfinie przez WIOŚ w 2016 r. wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku.

W raportowanym okresie WIOŚ nie prowadził działań kontrolnych w zakresie emisji hałasu przemysłowego.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące (PEM) występuje w postaci naturalnej (źródłami są Ziemia, Słońce, zjawiska atmosferyczne) oraz sztucznej (związane z powszechnym wykorzystywaniem energii elektrycznej oraz nowych technik radiowych). Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych.

Podstawowymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje radiolokacyjne,
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku, m.in. kuchenki mikrofalowe, aparaty komórkowe.

GIOŚ w Szczecinie prowadzi w ramach jednego z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska pomiary poziomów promieniowania elektromagnetycznego w środowisku w 135 punktach w trzyletnich cyklach pomiarowych, po 45 punktów dla każdego roku. W każdym z tych 45 punktów pomiary wykonuje się raz w roku kalendarzowym. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałe miasta i tereny wiejskie, ustalając na każdym z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności.

Na terenie gminy Gryfino znajdują się dwa punkty monitoringowe: w Gryfinie przy ul. Bolesława Chrobrego i I Maja oraz w Steklnie. W 2018 r. na terenie Gryfina GIOŚ zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020, wykonał pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych w środowisku w przedziale od 3 MHz do 3 000 MHz. Zmierzona w dniu 9 lipca wartość 1,23 V/m jest znacznie poniżej wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)³.

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Wody powierzchniowe

Gmina Gryfino leży w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Powierzchnia gruntów pod wodami wynosi 1 275 ha. Do największych cieków przepływających przez teren gminy należą rzeki Odra, Tywa, Omulna i Pniewa. Na jej obszarze występuje około 50 jezior, z czego 23 mają powierzchnię powyżej 1 ha.

³ Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2018, GIOŚ, Warszawa 2019.

Największym z nich jest Jezioro Wełyńskie o powierzchni lustra wody 349 ha. Sieć wodną uzupełniają hodowlane stawy rybne oraz kanały odprowadzające nadmiar wody z terenów podmokłych⁴.

Obszar gminy Gryfino leży w zlewniach 11 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) – 1 stojącej i 10 płynących – które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 8. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Gryfino

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Statut JCWP
LW11020	Wełyńskie	NAT (naturalna)
RW600001936	Dopływ z Łęgow Odrzańskich II	NAT (naturalna)
RW600016193129	Marwicka Struga	NAT (naturalna)
RW600016193299	Tywa od dopływu z Tywic do ujścia	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW60001619389	Omulna	NAT (naturalna)
RW600016197665	Ostrowica od źródeł do wypływu z Jez. Będgoszcz	NAT (naturalna)
RW60001719314	Pniewa	NAT (naturalna)
RW6000211971	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW6000231934	Dopływ z Łęgow Odrzańskich I	NAT (naturalna)
RW60002319766449	Dopływ z Babina	NAT (naturalna)
RW60002319766729	Krzekna od źródeł do jez. Będgoszcz	SZCW (silnie zmieniona część wód)

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Stan wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2020 poz. 310 z późn. zm.) przy czym zgodnie z ust. 3 i 5 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony

⁴ Program Ochrony środowiska dla Miasta i gminy Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023, Gryfino 2016.

przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych w 2018 r. monitoringowi i obejmujących teren raportowanej gminy. 2 punkt, w miejscowościach Pniewo i Radziszewo, był zlokalizowane w granicach gminy Gryfino⁵. Wyniki za 2019 r. będą dostępne w późniejszym terminie.

Tabela 9. Wyniki oceny jakości JCWP na terenie gminy Gryfino

Nazwa JCWP	Punkt pomiarowo-kontrolny	Klasa elementów biologicznych*	Klasa elementów hydromorfologicznych*	Klasa elementów fizykochemicznych*	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
Tywa od dopływu z Tywic do ujścia	Tywa – ujście do Odry (Pniewo)	-	-	-	-	poniżej dobrego	zły
Omulna	Omulna – uj. do Odry (m. Radziszewo)	2	1	>2	umiarkowany stan	-	zły
Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	Odra Wschodnia – ujście do jez. Dąbie (Szczecin – Most Cłowy)	-	-	-	-	poniżej dobrego	zły

źródło: GIOŚ

- * 1 – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny,
 2 – stan/potencjał dobry,
 >2 – stan/potencjał umiarkowany,
 4 – stan/potencjał słaby,
 5 – stan/potencjał zły.

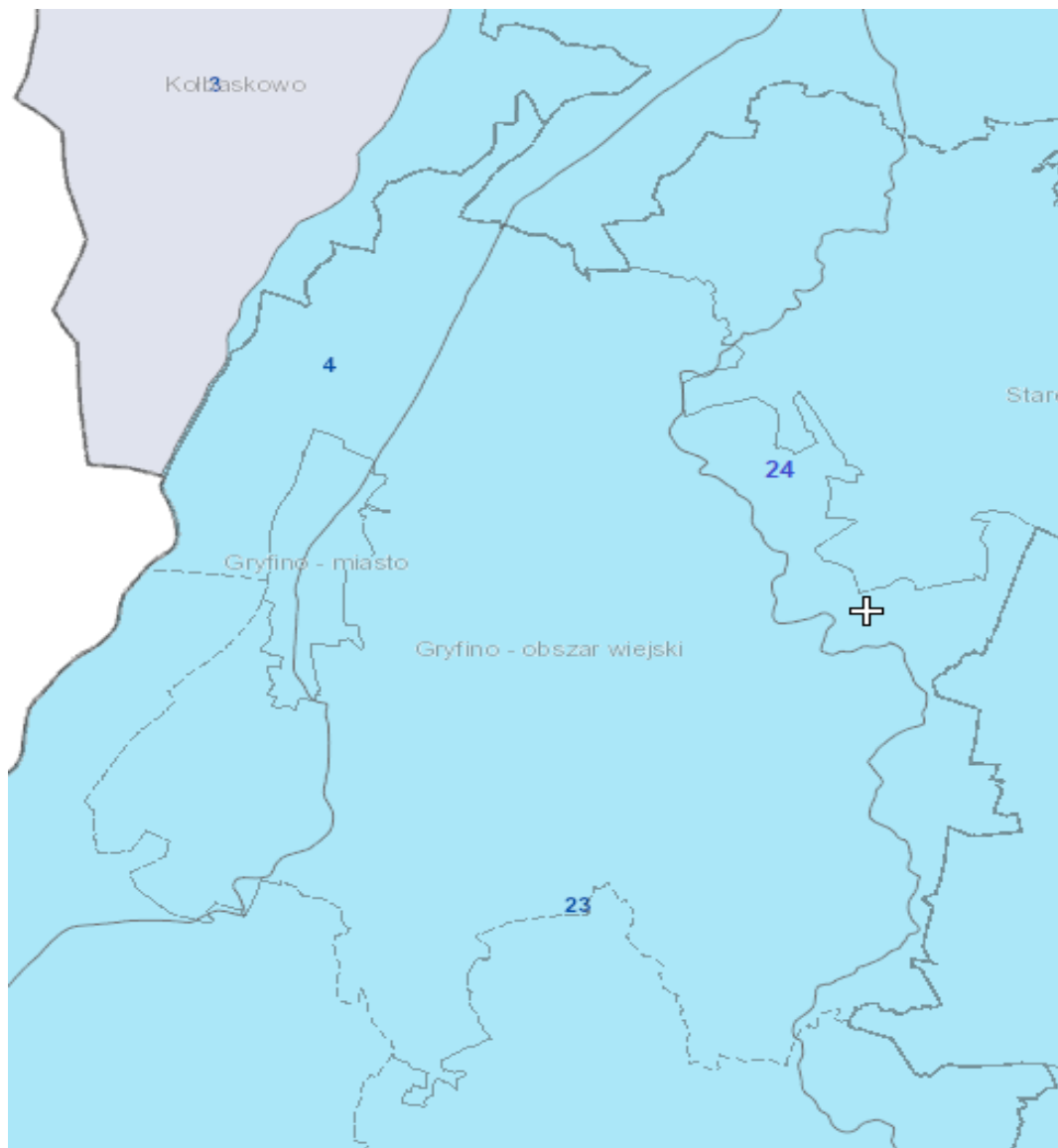
5.4.2. Wody podziemne

Gmina Gryfino znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- JCWPd nr 4 składającej się z dwóch pięter wodonośnych: czwartorzędowego o litologii piaskowo-żwirowej i lessowej; oraz kredowego stratygrafii kredy górnej o litologii marglowej,

⁵ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018, GIOŚ, Warszawa 2019.

- JCWPd nr 23 składającej się z trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego stratygrafii holocenińskiej i plejstoceńskiej o litologii piaskowo-żwirowej i pylastej; czwartorzędowo-neogeńskiego stratygrafii plejstoceńskiej i miocenińskiej o litologii piaskowej; oraz kredowego (występującego tylko w niewielkim rejonie Gryfina) stratygrafii kredy górnej o litologii marglowej,
- JCWPd nr 24 składającej się z dwóch pięter wodonośnych: czwartorzędowego stratygrafii czwartorzędowej i plejstoceńskiej o litologii piaskowo-żwirowej i piasków z domieszką mułów; oraz paleogeńsko-neogeńskiego stratygrafii miocenińskiej o litologii piaskowej.

źródło: epsh.pgi.gov.pl/epsh/

Rysunek 5. Gmina Gryfino na tle JCWPd

Stan wód podziemnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu

Środowiska wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ. Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działających, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu. Na terenie gminy Gryfino w 2019 r. był wykonywany monitoring diagnostyczny⁶. Realizowany jest on raz na trzy lata i obejmuje obszar całego kraju.

Tabela 10. Klasyfikacja JCWPd na terenie gminy Gryfino (2019 r.)

Wskaźnik	Miejscowość			
	Gryfino	Daleszewo	Borzym	Gryfino
Nr punktu pomiaru MONBADA (Monitoringowa Baza Danych)	1129	1979	787	2080
Nr JCWPd	4	4	23	23
Stratygrafia	K2 (kreda górna)	Q (czwartorzęd)	Q (czwartorzęd)	Q (czwartorzęd)
Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	7,00	1,35	67,00	14,00
Zwierciadło wody	napięte	napięte	napięte	napięte
Typ ośrodka	porowo-szczelinowy	porowy	porowy	porowy
Użytkowanie terenu	zabudowa miejska luźna	łąki i pastwiska	roślinność drzewiasta i krzewiasta	lasy
Klasa jakości*	II	III	IV	III
wskaźniki decydujące o przynależności do klas IV i V	-	-	żelazo	-
Przekroczenia wymagań dotyczących jakości wód do spożycia	mangan, żelazo	mangan, żelazo	mangan, jon amonowy, żelazo	magnez

źródło: GIOŚ, PIG-PIB

*klasa II – wody dobrej jakości,
klasa III – wody zadowalającej jakości,
klasa IV – wody niezadowalającej jakości,

⁶ 2019 – Wyniki badań wskaźników fizykochemicznych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring diagnostyczny, GIOŚ, Warszawa 2020. Rocznik hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Rok hydrologiczny 2019, PIG-PIB, Warszawa 2020.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa⁷

Zaopatrzenie w wodę

Obsługą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zajmuje się należące do gminy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gryfinie sp. z o.o. świadczące usługi z zakresu produkcji i sprzedaży wody dla gminy Gryfino, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, eksploatacji sieci wodociągowej, urządzeń poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody oraz sieci kanalizacyjnej, oraz inne w zakresie prowadzonej działalności (tj. technologii wody i ścieków, instalacji wodnokanalizacyjnych, analiz wody i ścieków, projektowania urządzeń i instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych).

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 18 ujęć wód podziemnych wykorzystywanych przede wszystkim do zaopatrywania ludności w dobrej jakości wodę do picia. Wody powierzchniowe wykorzystywane są tylko do nawodnień w rolnictwie, leśnictwie i gospodarce rybackiej. Wody te wykorzystywane są również w przemyśle przez niewielkie zakłady. Głównymi sektorami użytkującymi wodę w gminie są gospodarka komunalna, rolnictwo, leśnictwo oraz przemysł. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 90,7% mieszkańców gminy, w tym w mieście 99,5%, a na terenach wiejskich 73,4%. Zakład dostarczył w ciągu doby 3,7 dam³ wody w 2018 r. i 3,8 dam³ w 2019 r. Zużycie na potrzeby gospodarki i ludności wyniosło w 2018 r. 835 783,92 dam³, z czego na rzecz przemysłu 834 135 dam³. Natomiast w 2019 r. zużycie wody wyniosło 608 071,2 dam³, z czego na przemysł przypadło 606 415 dam³.

Oczyszczalnie ścieków

Gmina Gryfino jest obsługiwana przez 5 biologicznych oczyszczalni ścieków, w tym 1 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Sieć kanalizacyjna obsługuje 82,7% mieszkańców, w tym w mieście 99,6%, a na terenach wiejskich 49,3%. W miejscach, gdzie nie ma systemu kanalizacyjnego lub istnieje on w bardzo ograniczonym zakresie ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, skąd są wywożone taborem asenizacyjnym na teren oczyszczalni. Część nieruchomości posiada również przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ponadto funkcjonują 4 oczyszczalnie przemysłowe. Rocznie oczyszczanych zostało 6 200 ścieków w 2018 r. i 6 190 dam³ w 2019 r.

5.6. Zasoby geologiczne

Powierzchnia geologiczna gminy została ukształtowana w wyniku nakładania się procesów morfogenetycznych, przede wszystkim w plejstocenie i holocenie. Wypełniona jest osadami kredowymi i jurajskimi.

Złoża kopalin udokumentowane na obszarze gminy Gryfino to kruszywa naturalne piaszczysto-żwirowe. Wiek złóż jest szacowany na czwartorzęd plejstocen. Istotny wpływ na jakość kopalin ma genetyczny typ złóż. W złożach czwartorzędowych występujących w Polsce północnej i centralnej najważniejsze są złoża o genezie lodowcowej, wolnolodowcowej oraz rzecznej. Kruszywa te są wykorzystywane w budownictwie mieszkalnym oraz drogownictwie. W miejscowości Wełtyń występują również surowce do produkcji ceramiki budowlanej, którymi są różnorodne skały ilaste, zarobione wodą tworzące poddającą się formowaniu plastyczną masę, oraz piaski schudzające. Utwory geologiczne

⁷ Bank Danych Lokalnych GUS.

reprezentują czwartorzęd. W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego nie nastąpiły zmiany w zasobach kopalin⁸.

Tabela 11. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Gryfino (stan na 31.12.2019 r.)

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Narodowej klasyfikacji zasobów	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)
				geologiczne bilansowe
Daleszewo	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	49,50	4 751
Radziszewo	złoże rozpoznane szczegółowo	-	5,76	1 250
Wełtyń	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże kopaliny ceglarskich	17,67	692 (tys. m ³)
Wełtyń	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże piasków budowlanych	1,70	275

źródło: Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce (wg stanu na 31 XII 2019 r.), geoportal MIDAS PIG

5.7. Gleby

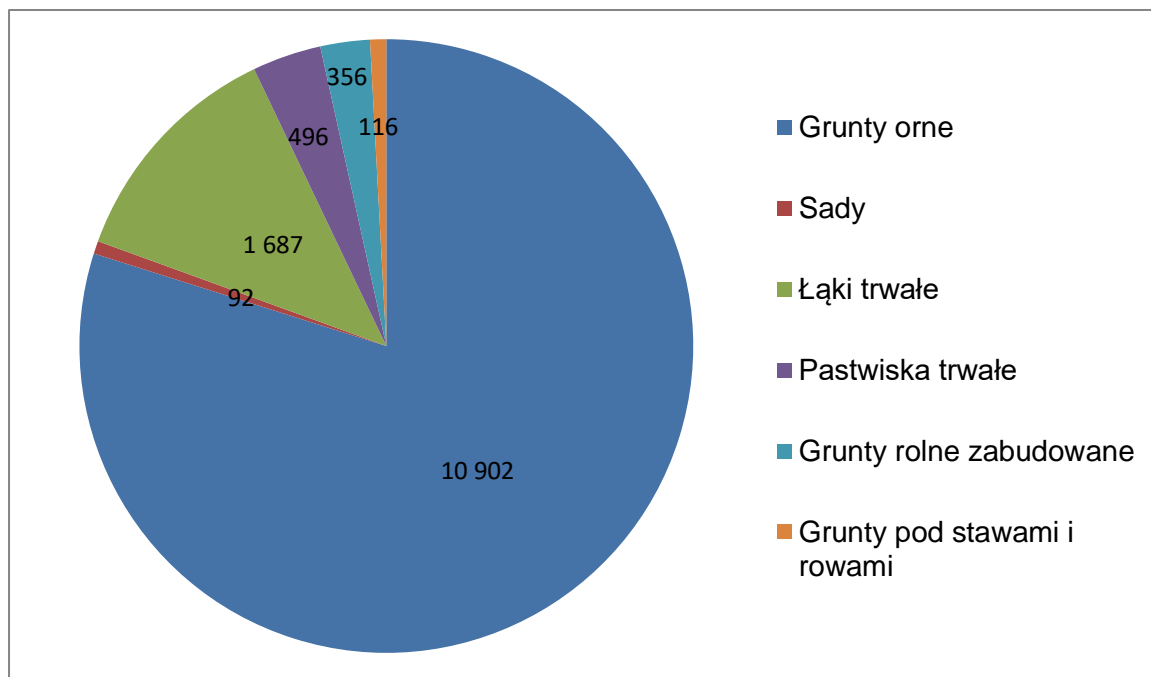
Dominującymi glebami występującymi na terenie gminy Gryfino są gleby bielkowo-piaskowe (znajdujące się w Dolinie Odry) oraz bielice. Te pierwsze powstały z piasków luźnych, słabo gliniastych oraz gliniastych. Bielice natomiast wytworzyły się z utworów pyłowych wodnego pochodzenia. Mniejsza powierzchnia gminy jest zajęta przez gleby powstałe z piasków luźnych i słabogliniastych oraz gleby brunatne utworzone z glin zwałowych i piasków nadgliniastych. W Dolinie Odry i basenach pojeziernych znajdują się również gleby bagienne, będące wynikiem procesów torfotwórczych oraz gleby torfowe, torfowo-murszowe i murszowe uformowane po odwodnieniu torfowisk.

Na wartość produkcyjną gleb silny wpływ ma ich żyzność. Przeważający obszar, 89% powierzchni, zajmują gleby dobrej i średniej jakości (klasy IIIa, IIIb, IVa i IVb). Nie występują grunty orne najlepszej, I klasy⁹.

Użytki rolne zajmują 13 649 ha powierzchni, co stanowi 53,75% całego obszaru gminy. Strukturę poszczególnych użytków rolnych prezentuje poniższy wykres.

⁸ Bilans zasobów złóż kopaliny w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r., PIG-PIB, Warszawa 2020.

⁹ Program Ochrony środowiska dla Miasta i gminy Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023, Gryfino 2016.

źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 6. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Gryfino [ha] (stan na rok 2014)

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Infrastruktura gospodarowania odpadami komunalnymi¹⁰

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 wyznaczył dwa regiony gospodarki odpadami komunalnym: zachodni i wschodni. Gmina Gryfino wchodziła w skład regionu zachodniego liczącego wg danych za 2014 r. 1 107 951 mieszkańców. Na terenie regionu znajdowało się: sześć instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, cztery kompostownie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji oraz trzy składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. W raportowanym okresie odpady komunalne oddawano do RIPOK w miejscowości Dalsze w gminie Myślibórz, prowadzonej przez firmę „Eko-Myśl” Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz.

W Gryfinie znajduje się jedno z trzynastu w województwie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Na składowisko, umiejscowione w Gryfinie-Wschód, przyjmowane są odpady komunalne, odpady zbierane selektywnie (w tym odpady zielone), gruz oraz odpady problemowe, jak zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Pojemność całkowita składowiska wynosi 110 000 m³.

¹⁰ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2016.

Ilość odpadów komunalnych¹¹

Odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy prowadziło konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. (lider konsorcjum) z siedzibą przy ul. Szczecińskiej 5, 74-100 Gryfino oraz „Eko-Myśl” Sp. z o.o. (partner konsorcjum).

W związku z ustawą z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, na podstawie art.12a. ustawodawca określił nowe terminy składania rocznych sprawozdań przekazywanych wójtowi przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, tj. w terminie do dnia 30 czerwca 2020 r. Wójt gminy zobowiązany jest do sporządzenia (na podstawie sprawozdań ww. podmiotów) rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. w terminie do dnia 31 sierpnia 2020 r. Natomiast ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, w art.12a. ustawodawca określił nowe terminy składania rocznych sprawozdań przekazywanych wójtowi przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, tj. w terminie do dnia 31 sierpnia 2020 r. Natomiast wójt gminy zobowiązany jest do sporządzenia (na podstawie sprawozdań ww. podmiotów) rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 r. w terminie do dnia 31 października 2020 r.

W związku z tym informacje o ilości odpadów za 2019 r. będą dostępne w późniejszym terminie.

Tabela 12. Ilość odpadów komunalnych odebranych przez firmę wywozową na terenie gminy Gryfino za lata 2017-2018

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)	
		2017	2018
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	82,590	78,440
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,245	0,390
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	298,448	287,231
15 01 07	Opakowania ze szkła	335,025	316,648
16 01 03	Zużyte opony	2,267	16,391
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	779,040	832,270
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	128,750	543,670

¹¹ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfino w 2018 r. – korekta, Gryfino 2019.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)	
		2017	2018
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	921,621	1 410,360
20 01 01	Papier i tektura	194,202	160,096
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	6,090	5,730
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,033	0,030
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	-	0,130
20 01 32	Lekarstwa przeterminowane – leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,125	0,434
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,289	0,115
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	4,135	2,010
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	12,210	7,196
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	581,980	761,257
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	42,610	-
20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	9 632,009	9 534,984
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	625,553	645,731
	Razem	13 667,222	14 603,113

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfino w 2017, 2018 r

Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, obsługiwane przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., zlokalizowane są na terenie składowiska odpadów Gryfino-Wschód i przy ul. Targowej 9 w Gryfinie (baza transportu PUK).

5.9. Zasoby przyrodnicze

Na terenie Gminy Gryfino występują następujące formy ochrony przyrody¹²:

- Rezerwat przyrody,
- Parki krajobrazowe,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- Obszary Natura 2000,
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody Kanał Kwiatowy

Województwo: zachodniopomorskie

Powiaty: policki, gryfiński

Gminy: Kołbaskowo, Gryfino

Data uznania: 15.12.1976

Powierzchnia: 3,12 ha

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 listopada 1976 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Rezerwat florystyczny, którego celem ochrony jest zachowanie stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych.

Szczeciński Park Krajobrazowy Puszcza Bukowa

Województwo: zachodniopomorskie

Powiaty: Szczecin, gryfiński

Gminy: Szczecin, Stare Czarnowo, Gryfino

Data utworzenia: 04.11.1981

Powierzchnia: 9 096,00 ha

Akt prawny o utworzeniu: Uchwała nr IX/55/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych Ińskiego i Szczecińskiego.

Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry

Województwo: zachodniopomorskie

Powiaty: policki, gryfiński

Gminy: Widuchowa, Kołbaskowo, Gryfino

Data utworzenia: 01.04.1993

Powierzchnia: 6 0009,00 ha

Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 4/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 1 kwietnia 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Doliny Dolnej Odry.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Weltyń

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gmina: Gryfino

Data ustanowienia: 18.07.2014

Powierzchnia: 75,00 ha

---

¹² crfop.gdos.gov.pl/crfop

Akt prawny o ustanowieniu: Uchwała Nr XLIV/384/14 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Obszar o wysokich walorach widokowych i estetycznych stanowiący fragment krajobrazu naturalnego i kulturowego.

Obszar Natura 2000 „Ostoja Wełtyńska”

Kod: PLH320069

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gmina: Gryfino

Data wyznaczenia: 18.01.2014

Powierzchnia: 1 470,92 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Wykonawcza Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358)(2013/741/UE).

Obszar obejmuje kompleks zbiorników wodnych oraz siedlisk hydrogenicznyc – łąk trzęślicowych i torfowisk w zlewni niewielkiego ciek, dopływu Odry – Omulnej, z dużym jeziorem – Wełtyńskim (349 ha). W otoczeniu zbiorników dominuje krajobraz rolniczy. Ostoja ma znaczenie dla ochrony sześciu typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej – jezior twardowodnych, jezior eutroficznych, łąk trzęślicowych, torfowisk alkalicznych, kwaśnych dąbrów oraz łąk olszowo-jesionowych.

Obszar Natura 2000 „Dolina Tywy”

Kod: PLH320050

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gminy: Chojna, Trzcińsko-Zdrój, Banie, Gryfino

Data wyznaczenia: 01.03.2011

Powierzchnia: 3 754,86 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Osią ostoi jest rzeka Tywa płynąca początkowo z południa na północ w rynn timer lodowcowej w krajobrazie obfitującym we wzgórza pokryte lasami liściastymi, jeziora, źródliska, torfowiska, następnie skręcająca na zachód, w krajobrazie równinnym moreny dennej, pozbawionym jezior, obfitującym w pola uprawne i użytki zielone, by ostatecznie na kilkukilometrowym odcinku koło Gryfina płynąć w głębokiej i wąskiej rynn timer o stromych zboczach porośniętych żyznymi lasami liściastymi. Przeważającym typem siedlisk są lasy liściaste oraz naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. Występują tu także rozległe kompleksy szuwarów i zarośli wierzbowych. Największą wartością przyrodniczą obszaru jest jego różnorodność siedliskowa. Stwierdzono tu występowanie 16 typów siedlisk przyrodniczych, w tym 3 priorytetowych. Pokrywają one ok. 31% powierzchni obszaru. Tywa na długich

odcinkach posiada charakter wód preferowany przez, miejscami dość liczne, ryby z kompleksu Cobitis (koza).

Obszar Natura 2000 „Dolna Odra”

Kod: PLH320037

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: zachodniopomorskie

Powiaty: Szczecin, policki, gryfiński, myśliborski

Gminy: Szczecin, Chojna, Widuchowa, Kołbaskowo, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Cedynia, Boleszkowice

Data wyznaczenia: 06.03.2009

Powierzchnia: 30 458,09 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE).

Dolina Odry stanowi mozaikę obejmującą tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe. W ostoi występuje 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I oraz 17 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Obszar Natura 2000 „Wzgórza Bukowe”

Kod: PLH320020

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: zachodniopomorskie

Powiaty: Szczecin, gryfiński, stargardzki

Gminy: Szczecin, Stare Czarnowo, Gryfino, Kobylanka

Data wyznaczenia: 05.02.2008

Powierzchnia: 12 011,05 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

Teren cechuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą, wzgórza pocięte są dolinami i wąwozami, wiele bezodpływowych zagłębień wypełnionych jest jeziorami i torfowiskami. Wzgórza stanowią lokalny dział wodny, wody odprowadzane są licznymi strumieniami na zewnątrz obszaru. Lasy to głównie żyzne i kwaśne buczyny, mniejszy udział mają łągi jesionowo-olszowe i jesionowe, kwaśne dąbrowy oraz olsy. Puszcza Bukowa jest obiektem przyrodniczym wyjątkowym w skali ponadregionalnej przede wszystkim ze względu na ogromną powierzchnię bardzo zróżnicowanych lasów bukowych. Występuje tu cała gama zbiorowisk leśnych z dominacją buka w drzewostanie. Łącznie stwierdzono tu występowanie 18 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 11 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Flora ostoi liczy ok. 1000 gatunków roślin naczyniowych, z czego 94 gatunki to rośliny chronione, a 50 to gatunki z krajowej czerwonej listy. Stwierdzono tu również

występowanie 59 gatunków chronionych bezkręgowców i 62 gatunków bezkręgowców zagrożonych w skali kraju. Wzgórza Bukowe są także siedliskiem dla 242 gatunków kręgowców objętych ochroną prawną oraz 45 gatunków zagrożonych w skali kraju.

Obszar Natura 2000 „Jeziora Wełtyńskie”

Kod: PLB320018

Rodzaj: Dyrektywa ptasia

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gmina: Gryfino

Data wyznaczenia: 05.11.2004

Powierzchnia: 2 811,18 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Obszar obejmuje od północy zespół małych jezior śródpolnych, otoczonych przez pola uprawne, łąki i pastwiska. Teren ten charakteryzuje się dobrze zachowanym krajobrazem rolniczym. Największe jezioro to Jezioro Wełtyńskie na którym znajdują się wyspy i niewielkie połacie szuwarów trzcinowych. Oferuje ono dobre warunki rozrodu dla ptaków wodno-błotnych. Na terenie występują niewielkie lasy bukowe oraz obszary leśne terenów podmokłych. Na obszarze ponadto znajduje się 13 jezior o powierzchni większej niż 1 ha. Obszar jest jedną z najmniejszych ostoi ptasich w Polsce. Siedliska te są zachowane w dobrym stanie, dzięki czemu oferują ptakom bardzo atrakcyjne warunki, co z kolei uwidacznia się w wyjątkowo wysokim zagęszczeniu par lęgowych. Większość gatunków ptaków lęgowych nie jest w stanie osiągnąć tu kryterium 0,5% populacji krajowej.

Obszar Natura 2000 „Dolina dolnej Odry”

Kod: PLB320003

Rodzaj: Dyrektywa ptasia

Województwo: zachodniopomorskie

Powiaty: Szczecin, goleniowski, policki, gryfiński, myśliborski

Gminy: Szczecin, Chojna, Goleniów, Widuchowa, Kołbaskowa, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Cedynia, Boleszkowice

Data wyznaczenia: 05.11.2004

Powierzchnia: 61 648,40 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem, a Zalewem Szczecińskim wraz z Jeziorem Dąbie. W zbiorniku występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów. Duże powierzchnie zajmują łągi i zarośla wierzbowe. Ostoja posiada rangę europejską E 06. Występują tu co najmniej 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, wędrownym i zimowiskowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej bąka, błotniaka łąkowego i gęgawy. W okresie wędrowek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrownego gęsi zbożowej oraz białoczelnej.

Użytek ekologiczny Dolina Storczykowa

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gmina: Gryfino

Data ustanowienia: 16.09.1998

Powierzchnia: 5,96 ha

Akt prawny o ustanowieniu: Rozporządzenie Nr 10/98 Wojewody Szczecińskiego z dnia 24 sierpnia 1998 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru położonego w gminie Gryfino.

Teren stanowi trzcinowisko śródpolne otoczone polami ornymi, sadem i łąką kośną. Występuje tu storczyk szerokolistny. Ochronie podlega bogata roślinność przywodna będąca miejscem bytowania i gniazdowania licznych gatunków ptaków wodno-błotnych.

Użytek ekologiczny Zgniły Grzyb

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gmina: Gryfino

Data ustanowienia: 19.10.1995

Powierzchnia: 50,25 ha

Akt prawny o ustanowieniu: Uchwała Nr XV/142/95 Rady Miasta i Gminy Gryfino z dnia 19 października 1995 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru na terenie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”.

Użytek obejmuje jezioro wraz z terenem źródłowym rzeki Krzekny, pola i łąki uprawne, nieużytki. Ochronie podlegają ekosystemy mające znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

Pomnik przyrody Krzywy Las

Województwo: zachodniopomorskie

Powiat: gryfiński

Gmina: Gryfino

Data ustanowienia: 15.12.2006

Akt prawny o ustanowieniu: Rozporządzenie Nr 120/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 8 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

Pomnik powierzchniowy obejmujący grupę ponad 100 sosen zwyczajnych – sosna pospolita (*Pinus sylvestris*). Pomnik usytuowany jest za budynkiem wielorodzinnym (dawnym hotelem robotniczym „Na Rozstajach”) w Nowym Czarnowie.

5.10. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna oznacza koncepcję kształcenia i wychowania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska zgodnie z hasłem „myśleć globalnie – działać lokalnie”. Są to zatem wszelkie działania skierowane do społeczeństwa, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechnianie wiedzy o przyrodzie.

Urząd Miasta w Gryfinie realizował szereg działań ukierunkowanych na promowanie wśród mieszkańców, wszystkich grup wiekowych, zachowań ekologicznych z zakresu ochrony powietrza, gospodarki odpadami komunalnymi czy dbałości o środowisko przyrodnicze, które zostały opisane w tabeli 5. Również Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego prowadził szereg działań edukacyjnych celem podniesienia świadomości ekologicznej społeczeństwa i promocji ekologicznego stylu życia, skierowanych do mieszkańców województwa, w tym gminy Gryfino. Były to:

➤ **2018 rok**

Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami:

Kampania edukacyjno-informacyjna „Propagowanie zachowań z zakresu edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami, mającej na celu promowanie świadomej konsumpcji dóbr, w tym ograniczanie marnotrawienia żywności wśród społeczeństwa w województwie zachodniopomorskim”. Głównym celem kampanii było podniesienie poziomu wiedzy oraz odpowiedzialności ekologicznej dzieci ze szkół podstawowych a przez nich młodzieży i osób dorosłych z terenu województwa zachodniopomorskiego. Założenie promocji segregacji odpadów i minimalizacji ich wytwarzania miało służyć promowaniu świadomej konsumpcji dóbr, w tym ograniczanie marnotrawienia żywności wśród społeczeństwa w województwie zachodniopomorskim. Przeprowadzona kampania służyła:

- podniesieniu poziomu wiedzy ekologicznej uczniów ze szkół podstawowych z terenu województwa zachodniopomorskiego w oparciu o wydane materiały edukacyjne i przeprowadzenie konkursu ekologicznego,
- upowszechnieniu wiedzy nt. ograniczenia produkcji odpadów i ich selektywnej zbiórki wśród uczniów ze szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego,
- podniesieniu poziomu świadomości społecznej i ekologicznej uczniów ze szkół podstawowych z terenu województwa zachodniopomorskiego,
- powstrzymaniu potencjalnego wzrostu ignorancji społecznej wobec problemu ograniczenia nadprodukcji odpadów i ich segregowania,
- wspieraniu działań mających na celu zwiększenie aktywności, zaangażowania społecznego oraz poziomu odpowiedzialności indywidualnej uczniów ze szkół podstawowych z województwa zachodniopomorskiego w obszarze ochrony środowiska,
- pobudzaniu do współdziałania dzieci a przez nich młodzieży, dorosłych mieszkańców budowaniu proekologicznego modelu społeczeństwa.

W ramach kampanii przeprowadzono Wojewódzki Ekologiczny Konkurs Plastyczny pt.: Dbamy o środowisko – segregujemy odpady”, na który nadesłano 337 prac. Opracowano i wydano w nakładzie 6 000 szt. poradnik „Wiem jak segregować odpady”, który był dystrybuowany w ramach akcji informacyjnej prowadzonej podczas trwania Jarmarku Jakubowego i innych imprez towarzyszących, w dniach 19-22 lipca 2018 roku.

Nie dym! – konkurs ekologiczny. Projekt był skierowany do dzieci i młodzieży szkolnej, którego celem było ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i zmniejszenie zachorowalności poprzez zwracanie uwagi na problem spalania śmieci, mebli i innych odpadów w piecach domowych. Zorganizowano w zachodniopomorskich szkołach konkurs plastyczno-ekologiczny o tematyce piętnującej nieekologiczne zachowanie (np. spalanie śmieci i mebli),

oraz pozytywnym – chwającym dobre nawyki. Uhonorowano 22 laureatów nagrodami pieniężnymi. Zaprojektowano i zamówiono gadżety z wybranymi hasłami i rozpropagowano je poprzez szkoły biorące udział w konkursie. Na konkurs plastyczno-ekologiczny wpłynęło 245 prac dzieci i młodzieży z obszaru całego województwa zachodniopomorskiego, oprócz dzieci zaangażowani byli nauczyciele plastyki oraz dorośli rodzice pomagający swoim dzieciom.

Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego:

Kampania edukacyjno-informacyjna: „Świadomy turysta – jak ekologicznie zwiedzać Pomorze Zachodnie”. W ramach zadania przygotowano edukacyjno-informacyjną stronę internetową przybliżającą tematykę szkodliwości hałasu (klimatu akustycznego) i zanieczyszczeń powietrza oraz sposoby ich redukcji, która propaguje ruch pieszego, jazdę na rowerze i transport publiczny w kontekście zwiedzania Pomorza Zachodniego bez samochodu. Dodatkowo w ramach zadania przygotowano i zrealizowano 3 wycieczki turystyczno-krajoznawcze dla mieszkańców 4 powiatów Pomorza Zachodniego, (w tym wycieczka rowerowa z Gryfina do Swobnicy w dniu 15.09.2018 r.) w czasie których odbyły się prelekcje związane z zagadnieniami poprawy jakości powietrza i klimatu akustycznego. Przygotowano również książeczki informacyjne które rozdane zostały podczas wycieczek, trafiły do sklepów rowerowych, punktów informacji turystycznej i instytucji edukacyjno-kulturalnych Pomorza Zachodniego.

Kampania edukacyjno-informacyjna „Dobre praktyki dla poprawy jakości powietrza”.

Przeprowadzenie edukacji ekologicznej mieszkańców województwa w zakresie ochrony akustycznej, kreowanie i propagowanie postaw konsumenckich ograniczających i zapobiegających zagrożeniom środowiska wynikającym z wprowadzenia do środowiska gazów i pyłów, których emitorami są gospodarstwa domowe i niektóre środki transportu.

Rozwój przyjaznej środowisku energetyki

W marcu zorganizowano XI Konferencję "Odnawialne źródła energii szansą zrównoważonego rozwoju regionu". Konferencja podzielona była na dwie części tematyczne. Pierwszą zatytułowaną „OZE dla każdego” poświęcono na omówienie zagadnień wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w praktyce dnia codziennego. Druga część spotkania „Zrównoważony rozwój regionu”, w ramach kontynuowanej przez Urząd Marszałkowski współpracy, adresowana była do młodzieży i kadry nauczycielskiej szkół ponadgimnazjalnych, o profilu nauczania OZE i elektroenergetyka. Celem panelu była prezentacja realizowanych przez szkoły działań na rzecz OZE oraz osiągnięć szkół w tym zakresie. Ponadto wręczone zostały nagrody i wyróżnienia za udział w konkursie na Makietę Farmy Wiatrowej z uwzględnieniem elementów planowania przestrzennego.

Monitoring rozwoju sektora energetycznego w regionie, wyniki prowadzonego monitoringu zostały przedstawione w pierwszym raporcie z monitoringu Polityki energetycznej województwa zachodniopomorskiego.

W listopadzie na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego wspólnie z Uniwersytetem Szczecińskim zorganizowano konferencję naukową pn. "Energetyka niekonwencjonalna na Pomorzu Zachodnim – potencjał, problemy, perspektywy". Myślą

przewodnią konferencji było podkreślenie znaczenia gminnego planowania energetycznego dla zapewnienia lokalnego bezpieczeństwa energetycznego sprzyjającego dywersyfikacji źródeł energii, napędzającego lokalną przedsiębiorczość, jak i przynoszącego nowe wyzwania oraz problemy.

➤ **2019 rok**

Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza:

Akcja edukacyjna „Nie truj powietrza – żyj zdrowo”. Głównym celem projektu było podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa w kontekście dbania o czyste powietrze oraz promowanie odpowiedzialnej postawy w codziennych zachowaniach. Projekt zakładał zorganizowanie akcji edukacyjno-informacyjnych, organizację wojewódzkiego ekologicznego konkursu plastycznego dla przedszkolaków oraz przygotowanie i druk poradnika. W projekcie uczestniczyło ok. 18 tys. osób, wydrukowano 5 tys. egzemplarzy poradnika, który był dystrybuowany podczas „Dni Morza”, a w konkursie plastycznym nadesłano 202 prace plastyczne.

Chroń przyrodę - walcz ze smogiem! Projekt zakładał zorganizowanie akcji edukacyjno-informacyjnych, organizację wojewódzkiego ekologicznego konkursu plastycznego dla uczniów szkół podstawowych z terenu województwa oraz przygotowanie i druk poradnika. W projekcie uczestniczyło ok. 26 tys. osób, wydrukowano 5 tys. egzemplarzy poradnika, który był dystrybuowany podczas „Dni Morza”, a w konkursie plastycznym nadesłano 389 prac plastycznych.

Szkolenia internetowe w służbie ochrony powietrza. Projekt polegał na stworzeniu internetowej platformy warsztatowej zawierającej materiały nagrane przez specjalistów wraz z testami, quizami i kalkulatorami, podsuwającymi optymalne rozwiązania pozwalające na skuteczniejsze dbanie o czystość powietrza z możliwością dzielenia się wiedzą poprzez social media.

Nie dym! – konkurs ekologiczny. Projekt skierowany w szczególności do dzieci przedszkolnych i młodzieży szkolnej, którego celem było ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i zmniejszenie zachorowalności poprzez zwrócenie uwagi na problem tzw. złego opału, nieefektywnych źródeł ciepła oraz spalania odpadów w domowych piecach. W ramach zadania zorganizowano wykłady o niebezpieczeństwie związanym ze spalaniem odpadów i złej jakości opału w domowych paleniskach oraz o aktualnych możliwościach dofinansowania wymiany źródeł niskiej emisji, a także upowszechniono tzw. Wojewódzką Uchwałę Antysmogową. W ramach projektu odbyły się zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży, przeprowadzono konkurs plastyczny z przewodnim tematem szkodliwości palenia śmieci, na który nadesłano 411 prac, a także przygotowano ulotki edukacyjne i plakaty oraz tabliczki z napisem „Nie palę byle czym!”, które umieszczono na wybranych 10 posesjach.

Wojewódzki etap Olimpiady Wiedzy Ekologicznej, której celem jest kształtowanie wśród młodzieży świadomości ekologicznej i odpowiednich postaw względem środowiska przyrodniczego, a także budzenie i rozwijanie zainteresowań przyrodniczych oraz Wojewódzki Konkurs „Mistrz OZE” którego celem jest upowszechnianie wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii i działań przyjaznych dla środowiska, w tym działań na rzecz czystego powietrza, kształtowanie proekologicznych postaw i poczucia odpowiedzialności za

środowisko województwa zachodniopomorskiego, promocja energetyki odnawialnej i kierunku kształcenia Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz zwrócenie uwagi na rozwiązania technologiczne pozyskiwania energii cieplnej i elektrycznej z energii słońca, wiatru, wody, biomasy i energii geotermalnej.

Współorganizacja XVIII edycji Konkursu Wiedzy Ekologicznej – konkursu dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych z terenu województw zachodniopomorskiego i lubuskiego.

Rozwój przyjaznej środowisku energetyki

Zorganizowano XII Konferencję „Odnawialne źródła energii szansą zrównoważonego rozwoju regionu”. Konferencja poświęcona była klastrom energii i spółdzielniom energetycznym. Podczas konferencji prelegenci i uczestnicy wskazywali na problemy, bariery prawne i techniczne determinujące tworzenie i funkcjonowanie klastrow energii oraz spółdzielni energetycznych. Po konferencji przesłano do ministra właściwego ds. energii wystąpienie wskazujące na główne problemy i bariery ograniczające stabilny rozwój klastrow energii i spółdzielni energetycznych, ze wskazaniem konkretnych propozycji/rozwiązań w ramach prac nad nową ustawą o rozproszonej energetyce.

Ogłoszono Międzyszkolny Konkurs Szkół Ponadpodstawowych dotyczący stworzenia projektu stanowiska badawczego dotyczącego odnawialnych źródeł energii w laboratorium szkoły i przedstawienia opisu planowanego stanowiska, projektu graficznego stanowiska, kosztorysu budowy oraz opisu planowanych badań.

W 2019 r. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego zorganizował:

Etap parkowy, wojewódzki i ogólnopolski konkursu: „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”, edycja XVIII.

Kampanię medialną polegającą na wyprodukowaniu i emisji krótkich spotów przy użyciu systemu wizualnego w taborze Przewozów Regionalnych. Akcja ta skierowana była zarówno do mieszkańców województwa zachodniopomorskiego jak i turystów z innych rejonów kraju.

2 konkursy: „Konkurs na najlepszy blog przyrodniczy Pomorza Zachodniego” był konkursem skierowanym do uczniów klas gimnazjalnych oraz klas VI, VII i VIII szkoły podstawowej. Celem konkursu było zachęcenie dzieci i młodzieży do gromadzenia treści przyrodniczych, ich przetwarzania i udostępniania przy użyciu nowych technologii informacyjnych. Cykliczny konkurs skierowany do szerokiego grona odbiorców na terenie całego województwa zachodniopomorskiego „Znajdź tablicę edukacyjną w parku krajobrazowym”, zachęca do eksploracji parków krajobrazowych w województwie zachodniopomorskim.

W trakcie realizacji jest zlecenie opracowania i wydania przewodników po parkach krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego wraz z mapami. Wydawnictwo zawierać będzie informacje dotyczące przyrody ożywionej i nieożywionej oraz atrakcji turystycznych w poszczególnych parkach krajobrazowych.

Zorganizowano I edycję konkursu „Znam Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry”.

Na przełomie września i października zorganizowano trzynastą edycję spotkania o charakterze masowym i międzynarodowym „Tydzień Żurawia”. W ramach tego działania przeprowadzono zajęcia w przedszkolach.

6. Podsumowanie

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino zostały w zdecydowanej większości zrealizowane z godnie z zamierzeniami inwestycyjnymi.

W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino podjęto się realizacji 71 zadań wynikających z zapisów ww. Programu. Część zadania inwestycyjnych została zrealizowana w poprzednim raportowanym okresie. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 78,88%, co jest bardzo dobrym wynikiem.

Władze miasta i gminy Gryfino oraz jednostki organizacyjne i spółki gminy przeznaczają znaczne nakłady finansowe na rozwój infrastruktury drogowej, kanalizacyjnej czy też termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka rozdysponowywała również środki na gospodarkę odpadami komunalnymi, realizację Programu usuwania wyrobów zawierających azbest oraz edukację ekologiczną. Jednostki odpowiedzialne za współrealizację Programu Ochrony Środowiska również zrealizowały szereg zaplanowanych w harmonogramie zadań, zwłaszcza z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, kontroli środowiskowych, modernizacji traktów komunikacyjnych i działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy wskazuje, że zwiększyła się długość podstawowych sieci infrastrukturalnych, takich jak sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa. Nastąpiła także poprawa jakości powietrza oraz wzrost powierzchni lasów. Nie udało się osiągnąć w 2018 r. wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Wartość tego wskaźnika wskazuje, iż efektywność systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w tym zakresie należy poprawić.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Gryfino za lata 2018-2019 ocenia się pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2019 r.)	8
Tabela 2. Liczba ludności gminy Gryfino w latach 2010-2019.....	9
Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Gryfino	10
Tabela 4. Charakterystyka systemu energetycznego w gminie Gryfino	11
Tabela 5. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino, lata 2018-2019.....	13
Tabela 6. Wskaźniki monitoringu	52
Tabela 7. Ilość i długość wybudowanych przyłączy gazowych w latach 2018-2019.....	60
Tabela 8. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Gryfino	62
Tabela 9. Wyniki oceny jakości JCWP na terenie gminy Gryfino	63
Tabela 10. Klasyfikacja JCWPd na terenie gminy Gryfino (2019 r.)	65
Tabela 11. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Gryfino (stan na 31.12.2019 r.)	67
Tabela 12. Ilość odpadów komunalnych odebranych przez firmę wywozową na terenie gminy Gryfino za lata 2017-2018	69

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Gryfino na tle powiatu.....	6
Rysunek 2. Plan gminy Gryfino	7
Rysunek 3. Procesy demograficzne w gminie Gryfino	9
Rysunek 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.....	10
Rysunek 5. Gmina Gryfino na tle JCWPd	64
Rysunek 6. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Gryfino [ha] (stan na rok 2014)	68